

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Sajiao jako prostředek komunikace

Sajiao as a Method of Communication

OLOMOUC 2018, Kateřina Bortlová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Zuzana Pospěchová Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Sajiao jako prostředek komunikace* vypracovala samostatně a uvedla jsem veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne

Podpis studenta

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá komunikačním stylem *sajiao*. Cílem práce je analyzovat percepci tohoto stylu rodilými mluvčími standardní čínštiny obou genderů a jeho použití. V teoretické části je popsáno, o jaký komunikační styl se jedná, jaké jsou jeho typické rysy a jaká je jazyková stránka, se kterou se tento styl prolíná. V praktické části je na základě výsledků dotazníkového průzkumu rozebrán ženský a mužský pohled na tento styl a jsou analyzovány specifické rysy, které *sajiao* doprovází.

Klíčová slova: *sajiao*, komunikační styl, roztomilost, čínská kultura, gender

Poděkování patří vedoucí práce Mgr. Zuzaně Pospěchové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce a cenné rady, které mi poskytla při jejím zpracování. Děkuji také své rodině, přátelům a spolužákům za podporu, pomoc a trpělivost.

OBSAH

OBSAH	5
SEZNAM GRAFŮ	7
EDIČNÍ POZNÁMKA.....	8
1. ÚVOD	9
2. TEORETICKÁ ČÁST.....	11
2.1. Styl <i>sajiao</i> a komunikace.....	11
2.1.1. Význam komunikace.....	11
2.1.2. Charakteristika komunikace	12
2.1.3. Druhy komunikace	13
2.1.4. Komunikační styly	15
2.2. <i>Sajiao</i> v sociokulturním kontextu.....	17
2.2.1. <i>Sajiao</i> a jeho definice	18
2.2.2. Uživatelé <i>sajiaa</i>	20
2.2.3. Kdy <i>sajiao</i> probíhá	27
2.3. <i>Sajiao</i> a jeho jazyková stránka	27
2.3.1. Tón a výška hlasu.....	28
2.3.2. Větné částice	29
2.3.3. <i>Renjia</i> 人家	30
2.3.4. Příkladové věty výše uvedených jevů	31
3. PRAKTICKÁ ČÁST.....	33
3.1. Cíle práce.....	33
3.1.1. Výzkumné otázky.....	33
3.2. Metodologie.....	33
3.2.1. Výzkumný soubor	33
3.2.2. Výzkumná metoda.....	34
3.3. Výsledky výzkumu	35

3.3.1.	Výsledky výzkumu vztahující se k výzkumné otázce č. 1	35
3.3.2.	Výsledky výzkumu vztahující se k výzkumné otázce č. 2	44
3.3.3.	Výsledky výzkumu vztahující se k výzkumné otázce č. 3	49
4.	ZÁVĚR.....	52
5.	RESUMÉ.....	54
6.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55
7.	PŘÍLOHY.....	60

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Odpovědi na otázku: „Používáte <i>sajiao</i> ?“	35
Graf 2 Odpovědi na otázku: „Myslíte si, že ženské <i>sajiao</i> funguje?“	36
Graf 3 Odpovědi na otázku: „Používáte <i>sajiao</i> záměrně?“	37
Graf 4 Odpovědi na otázku: „Pokud žena použije <i>sajiao</i> na Vás, bude to mít na Vás účinek?“	38
Graf 5 Odpovědi na otázku: „V jaké situaci <i>sajiao</i> používáte? “	39
Graf 6 Odpovědi na otázku: „V jaké situaci jste se se stylem <i>sajiao</i> setkal?“	40
Graf 7 Odpovědi na otázku: „Líbí se Vám, když žena používá <i>sajiao</i> ?“	41
Graf 8 Odpovědi na otázku: „Dosáhla jste chtěného výsledku?“	42
Graf 9 Odpovědi na otázku: „Pokud by <i>sajiao</i> použil muž, upozornil byste ho?“	43
Graf 10 Odpovědi na otázku: „K jakému pohlaví obvykle <i>sajiao</i> používáte?“	44
Graf 11 Odpovědi na otázku: „Ke komu konkrétně používáte <i>sajiao</i> ?“	45
Graf 12 Odpovědi na otázku: „Setkali jste se se stylem <i>sajiao</i> i u jiné národnosti?“	46
Graf 13 Odpovědi na otázku: „Pokud ano, jaká to byla národnost?“	47
Graf 14 Odpovědi na otázku: „Jaké jsou podle Vás specifické rysy <i>sajiao</i> ?“	48
Graf 15 Odpovědi na otázku: „Používáte <i>sajiao</i> často?“	49
Graf 16 Odpovědi na otázku: „Setkáváte se se stylem <i>sajiao</i> často?“	50
Graf 17 Odpovědi na otázku: „Používají <i>sajiao</i> i Vaši přátelé?“	51

EDIČNÍ POZNÁMKA

Ve své bakalářské diplomové práci jsem důsledně použila standardizovanou transkripci *pinyin* bez tónů. V práci jsou použity pouze zjednodušené znaky. Znaky jsou uvedeny hlavně tam, kde se pojem v textu objevuje poprvé. Pracovala jsem především s cizojazyčnými zdroji, anglickými i čínskými. Citované texty jsou mými překlady.

1. ÚVOD

Ke komunikaci mezi lidmi dochází každý den. Existuje velké množství komunikačních druhů a stylů, které se odvíjí od toho, jaký má účastník konverzace postoj a vztah vůči svému spoluúčastníkovi. Postoje mohou být kladné, záporné, stabilní, labilní, narušitelné a ovlivňující způsob chování druhého člověka. Důležitou roli hraje i kulturní pozadí každého účastníka komunikace. Mezikulturní komunikace je občas velmi náročná, proto je vhodné, abychom se snažili lidi jiných národností a kultur lépe pochopit. V případě, že budeme znát základy jejich neverbálních a verbálních komunikačních dovedností, vyhneme se kulturnímu *faux pas*. V bakalářské práci se zabýváme komunikačním stylem *sajiao*. Je to styl typický hlavně pro asijské kultury, zejména pak pro ženy v čínské společnosti. Důležitou roli hraje pojetí roztomilosti, které je bráno jako klíč k dosažení a uspokojení cílů ženy. *Sajiao* je považováno za komunikační ženskou zbraň, která se projevuje v mluveném jazyce a také v chování žen.

V teoretické části je představen styl *sajiao*. Následně pomocí dělení a charakteristik komunikace popisujeme, o jaký komunikační styl se jedná. Věnujeme se také tomu, jaké jsou jeho typické rysy, které se vyznačují hlavně neverbálními projevy, a čím je tento styl výjimečný. Dále se zabýváme přímo jeho uživateli. Jak se posléze dozvíme, *sajiao* není používáno pouze ženami, může se stát, že prvky stylu shledáme i u mužů a malých dětí. Významnou částí je také jazyková stránka, se kterou se tento komunikační styl prolíná. Při tvorbě teoretické části jsme vycházeli především z odborných článků na toto téma.

V praktické části je popsán provedený výzkum pomocí dotazníkového šetření. Charakterizujeme v něm také výzkumný soubor, se kterým jsme pracovali. Cílovou skupinou byli rodilí mluvčí standardní čínštiny obou genderů. Byl vytvořen jeden dotazník o deseti otázkách, který má dvě verze, ženskou a mužskou. Otázky pro obě pohlaví nejsou úplně totožné, význam je ovšem zachován. Ve výzkumu jsou stanoveny tři základní výzkumné otázky, které v praktické části analyzujeme. Na základě získaných dat na tyto tři otázky v závěru práce odpovídáme. Sesbíraná data z praxe následně porovnááme podle pohlaví. Výsledky srovnáváme i s uvedenými informacemi z teoretické části. Na základě těchto výsledků se zabýváme percepcí tohoto stylu u obou genderů.

Velkou motivací k sepsání této práce na sociolingvistické téma byl autorčin roční studijní pobyt na Tianjin Normal University v Čínské lidové republice. Tato zkušenost, kterou autorka prožila, prohloubila její zájem o čínskou společnost a čínskou kulturu. Během ročního života v Číně také zpozorovala, že se chování párů, milenců a kamarádů výrazně liší od toho

našeho evropského. *Sajiao* je považováno za ctihodnou vlastnost každé ženy nejen při námluvách, ale i při snaze udržet harmonický vztah. Naopak v evropských kulturách není tento koncept roztomilosti znám. V Číně hraje konfuciánská tradice stále významnou roli, což se i dnes projevuje ve společenském životě. Součástí konfucianismu jsou i společenská pravidla jako je dominance mužů nad ženami. Klade se důraz na rodinné a harmonické vztahy. Je to právě *sajiao*, které harmonickému vztahu mezi mužem a ženou dopomáhá.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1. Styl *sajiao* a komunikace

Pokud se chceme zabývat stylem *sajiao* 撒娇, je třeba si nejdříve vysvětlit, co je to komunikace a jaké má kategorie. Chtěné charakteristiky komunikačního stylu *sajiao* jsme dosáhli díky popisům a dělením komunikace, ve kterých jsme se snažili najít odpovídající či podobné prvky se stylem *sajiao*.

Pojem komunikace pochází z latinského slova *communicare*, znamenající „společně něco sdílet, činit něco společným“ (Vybíral, 2009). Každý den jsme součástí různých druhů komunikací, dialogů či rozhovorů, během kterých dochází k vytváření atmosfér. Tyto atmosféry nejsou stejné, v každé převládají jiné citové prožitky, projevy a chování. Tyto nálady se odvíjejí od toho, jaké jsou vztahy mezi lidmi. Nás budou zajímat zejména vztahy rovnovážné, tedy partnerské a vztahy blízké, což jsou například vztahy rodinné (Plaňava, 2005).

2.1.1. Význam komunikace

Nejedná se jen a pouze o výměnu informací mezi dvěma a více lidmi (komunikanti), tedy od člověka, který zprávu vysílá ke člověku, přijímací zprávu, ale i o celkový dopad zprávy a kontext, který může tento proces sdělování pozměnit. Jde tedy o proces vzájemného ovlivňování a působení, částečně se významově překrývá se slovem interakce (Vybíral, 2009). Interakce je pojmem obecnějším a širším (Mikuláščík, 2010). Na druhou stranu v úzkém slova smyslu jde zejména o výměnu, posunutí informace, myšlenky, postoje, emoce k dalšímu člověku, přičemž využíváme našich biologických predispozic a obraz našeho vnitřního světa, tj. myšlení, cítění, prožívání (Vybíral, 2009; Křivohlavý, 1988; Plaňava, 2005). Ke komunikaci dochází všude tam, kde se lidé setkávají a platí teorie, že „není možno nekomunikovat“. Křivohlavý (1988) také uvádí, že komunikace v nejhlubším slova smyslu znamená otevírat své nitro druhému.

Samotná definice komunikace je velmi složitá a široká. Důvodem je obrovský zájem velkého množství vědních oborů, které se snaží v rámci svého teoretického pole působnosti tento pojem definovat. O komunikaci projevují zájem obory jako je psychologie, biologie, politologie, neurověda, lingvistika, či antropologie (Mikuláščík, 2010). Komunikace je také opěrným pilířem pro soužití a prostředek k vytváření lidské společnosti. Kvůli zájmu tolika vědních oborů tedy neexistuje jediná komplexní a celistvá definice, ale je jich velké množství (Vybíral, 2009).

V psychologii je význačné to, že komunikace není chápána jen jako přenos informací mezi komunikanty, ale jde mnohem více o sebe prezentaci, sebepotvrzování či vyjádření svých postojů (Mikuláščík, 2010). Jako příklad z oboru psychologie si můžeme uvést Moscoviciho (2000), tedy „*Komunikace je sociální proces a sociální instituce*.“. Moscovici (2000) apeluje na to, že i celé vzdělání, psychoterapie, marketing či církev může být chápána jako komunikace. K definici z psychologického hlediska přispěl i Tubbs, podle něhož je komunikace „*proces vytváření významu mezi dvěma nebo více lidmi*“ (Vybíral, 2009).

Pro porovnání dokládám i definici z biologického pohledu, která byla definována Maturalem a Varelem:

„Komunikací nazýváme koordinované chování, jež se spouští navzájem mezi členy sociální jednotky. V tomto smyslu rozumíme komunikací zvláštní druh chování, propojeného s nervovým systémem, nebo i bez tohoto propojení, v rámci toho, jak organismy operují v sociálních systémech. A podobně jako u každého chování, kde můžeme rozlišovat mezi instinktivní nebo naučenou povahou sociálního chování, můžeme rozlišovat také fylogenetické a ontogenetické způsoby komunikace.“ (Maturana, Varela, 1998, s. 193).

2.1.2. Charakteristika komunikace

K charakteristice komunikace, která nám pomůže definovat styl *sajiao*, dojdeme pomocí rozboru funkce a motivace. Funkce a motivace komunikace se prolínají. Máme pět hlavních funkcí komunikace, především se jedná o funkci informativní, instruktážní, přesvědčovací, vyjednávací a zábavní (Vybíral, 2009).

K motivaci můžeme přidat motiv existencionální, kdy se jedinec snaží zaplnit pocit prázdnoty, motiv přesilový, kdy jedinec touží po uplatnění sebe sama a snaží se vyniknout, motiv adaptační, kdy se jedná čistě o plnění sociální role. Mezi motivace se dále řadí i motivace kognitivní, zjišťovací a sdružovací. (Vybíral, 2009). Mezi základní motivace patří i motivace požitkářská, do které se sdružuje chuť po rozptýlení, zábavy, flirtování nebo nezávazného koketování (Vybíral, 2009). Tuto požitkářskou motivaci můžeme chápat jako další charakterizující prvek jevu *sajiao*.

Dalším charakteristickým prvkem komunikace je komunikační proces. Jak funguje komunikace si můžeme nastínit v následujícím jednoduchém schématu, který definoval Harold D. Lasswell: „*Kdo říká, co, jakým kanálem, ke komu, s jakým úmyslem, s jakým*

účinkem.“ (Bryson, 1948). DeVito (2008) uvádí, že během konverzace používáme vícero kanálů. Kanál hlasový, zrakový, čichový a často i hmatový.

- Kdo – komunikant 1, který vysílá sdělení a zahajuje komunikační proces
- Co říká – komuniké, obsah sdělení
- Komu – komunikant 2, příjemce sdělení
- Čím – druh komunikace
- S jakým úmyslem – záměr a motivace komunikanta
- S jakým účinkem – dopad a pochopení sdělení příjemcem

Během komunikace dochází navíc ještě ke kódování¹ informace sdělejícím a dekódování² informace příjemcem (DeVito, 2008). K dekódování a porozumění je potřeba spolupráce, to znamená naslouchání a ochota (Vybíral, 2009).

2.1.3. Druhy komunikace

Pro snazší pochopení komplexity jevu *sajiao*, se zaměříme na dělení podle počtu zúčastněných osob. Komunikaci můžeme rozdělit na intrapersonální, interpersonální a masovou (DeVito, 2008). Podle těchto dělení budeme postupně *sajiao* přiřazovat k těm tvrzením, kterým odpovídá.

Intrapersonální komunikace probíhá u jedince, který vede svůj vnitřní dialog a rozmlouvá sám se sebou. Tento dialog může být formou vnitřního projevu nebo nahlas artikulovaným projevem (Mikuláščík, 2010). Dochází k sebereflexi vlastního já, což je důležitý předpoklad pro zdravou a efektivní interpersonální komunikaci (DeVito, 2008).

Interpersonální komunikace naopak probíhá mezi dvěma a více lidmi, mezi kterými existuje nějaký definovatelný vztah (DeVito, 2008). Člověk má větší příležitost využívat zpětnou vazbu (Mikuláščík, 2010). Zde bychom mohli říci, že se jedná o základní pilíř jevu *sajiao*, který vždy probíhá mezi dvěma lidmi. Buď se jedná o partnery nebo o rodiče a dítě.

Masová komunikace je charakteristická tím, že proud informací jde od jednoho komunikátora k velkému množství příjemců. Tato komunikace probíhá skrze média a je nutné k těmto informacím přistupovat kriticky, protože ne vždy jsou všechny dostupné informace pravdivé (DeVito, 2008). Mezi prostředky masové komunikace se řadí časopisy, noviny, rádio, televize, internet a další (Mikuláščík, 2010).

¹ Myšlenky převedené do řeči (DeVito, 2008).

² Díky zvukovým vlnám si převedeme řeč druhého na myšlenky (DeVito, 2008).

V jednom projevu nebo během rozhovoru probíhá celá řada druhů komunikace, které navzájem splývají. Dalším důležitým rozdělením je také dělení na komunikaci záměrnou, nezáměrnou, vědomou, nevědomou, kognitivní, afektivní a pozitivní (Mikuláščík, 2010). Pro další popis *sajiaa* nás z tohoto výčtu nejvíce zajímá komunikace záměrná a vědomá, které se navzájem částečně překrývají. Jejich charakteristika spočívá v tom, že jedinec má pod kontrolou to, co prezentuje a jak to prezentuje. Za zmínku stojí také afektivní komunikace, což je komunikace prostřednictvím emočních projevů, citových výlevů a působí na city zúčastněných osob (Mikuláščík, 2010). Tyto tři výše zmíněné druhy, kde člověk využívá emoce a sebekontroly, jsou dalšími výraznými body pro pochopení a popis stylu *sajiao*.

Dalším důležitým rozdělením komunikace je dělení podle komunikačního kanálu a členíme jej na komunikaci činem, neverbální komunikaci a verbální komunikaci, o kterou se budeme dále zajímat (Mikuláščík, 2010).

Verbální komunikací je myšleno vyjadřování mluveným slovem. Význam slov je doplněn vždy neverbálními prostředky a pro nás důležitým tónem řeči. Jako obrovskou výhodu neverbální komunikace můžeme chápat fakt, že máme okamžitou možnost zpětné vazby a reakce. Významnými faktory během verbální komunikace je také schopnost identifikovat neverbální a emoční signály, které k nám vysílá druhý člověk. Na druhou stranu, nevýhodu nacházíme v komunikačních bariérách, komunikačních šumech nebo časové náročnosti (Mikuláščík, 2010; Plamínek, 2012). To, co nejvíce ovlivňuje komunikační atmosféru, myšlení a pochopení partnera, je vhodný výběr slov (Mikuláščík, 2010). Rozeznáváme dvě komunikační roviny, racionální a emoční. Je důležité, abychom tyto dvě roviny používali najednou a poměr použití záleží podle stanoveného cíle jedince (Vymětal, 2008). Jazykové stránce *sajiaa* se budeme dále věnovat v kapitole *Sajiao a jeho jazyková stránka*.

Neverbální komunikace, tedy komunikace beze slov, nejen doprovází komunikaci verbální, ale může ji i částečně nahradit (Křivohlavý, 1988). Pokud mluvíme o neverbální komunikaci, jedná se zejména o gestiku, proxemiku, mimiku, haptiku, posturologii, řeč očí a paralingvistiku, tedy svrchní tóny řeči a další aspekty našeho vzezření (Křivohlavý, 1988; Vymětal 2008; Vybíral, 2009). Navzájem si beze slov sdělujeme například emoce, zájem o sblížení, dojem ze sebe navzájem. Podporujeme tím řeč nebo se snažíme partnera nějak ovlivnit (Křivohlavý, 1988). Zda rozumíme těmto neverbálním prostředkům záleží na tom, jestli pocházíme ze společnosti se stejným kulturním pozadím a jsme obeznámení s prostředím, či skupinou, která určité neverbální komunikace využívá. Velké množství neverbálních projevů nelze přesně interpretovat (Vybíral, 2009). Pokud tedy sledujeme neverbální posunky někoho,

kdo předvádí styl *sajiao*, tak se ve většině případů setkáme s přemírou gestikulace, ale také se změnou výrazů v obličeji. Ve skutečnosti je každý akt *sajiao* doprovázen několika neverbálními rysy (Yueh, 2017). Co se týče fyzického vzhledu osob, neexistuje žádný vyhrazený „*sajiao* typ“, jak by člověk měl vypadat, pokud chce tento komunikační akt vykonávat. *Sajiao* používá široká škála nejrůznějších lidí, dokud jim to okolnosti a situace dovolí (Yueh, 2017).

2.1.4. Komunikační styly

Styl *sajiao* je významově blízko i některým komunikačním stylům, které v sobě spojují nejen účel a okolnosti, ale i průběh mezilidské komunikace. Plaňava (2005) uvádí pět stylů, které slouží jako základní dělení komunikace. Neplatí však, že neexistují žádné jiné styly, těch je nepřeberné množství. Navíc se většina komunikačních stylů prolíná a dochází k vytváření různých stylových přechodů. Podle charakteristických definic těchto stylů se zaměříme na ten, který nejlépe vystihuje styl *sajiao*. Mezi základní styly se řadí styl konvenční, konverzační, operativní, vyjednávací a osobní (Plaňava, 2005).

Konvenční styl je charakteristický svou krátkostí. Jedná se o seznamování, pozdravy a loučení, vyjádření lichotky, či nezávazné otázky o počasí. Cílem je potvrdit daný stav a nerozvíjet konverzaci. Projevy těchto jedinců nejsou zabarveny emocemi. Vztahově si lidé nejsou moc blízcí, proto můžeme tento styl vyloučit. *Sajiao* nemá s konvenčním stylem žádné společné rysy a do charakteristiky nezapadá (Plaňava, 2005).

U stylu **konverzačního**, už podle jeho názvu, jde zejména o vzájemné předávání informací a novinek, tedy o samotnou konverzaci. Chceme si navzájem nezávazně pohovořit. Jedná se hlavně o rozhovor dvou lidí v příjemné atmosféře, ať už v kruhu rodinném nebo přátelském. Při komunikaci v tomto stylu už dochází k citovému a emočnímu projevu (Plaňava, 2005). Nacházíme společný rys, přesto je celková charakteristika od stylu *sajiao* odlišná.

Důležitou charakteristikou stylu **operativního** je to, že si lidé nejsou vzájemně rovni. Jeden je druhému nadřazený a jejich role jsou pevně stanoveny. Vzájemná interakce je stručná, jasná, korektní a zdvořilá. Citové a emoční projevy jdou stranou a jedná se hlavně o formální komunikaci (Plaňava, 2005). Tento komunikační styl můžeme také vyloučit. Svou charakteristikou se výrazně liší a opět neodpovídá stylu *sajiao*.

Se stylem **vyjednávacím** se můžeme setkat v politickém prostředí, na úřadech a všude tam, kde je naším cílem se na něčem shodnout. Během vyjednávání by neměl být člověk v dominantní pozici, ale právě naopak. Je žádoucí, aby si dva lidé byli rovni a postavení bylo

vyvážené. S vyjednávacím stylem se můžeme setkat i při soužití dvou lidí v domácnosti. Cílem je se dokázat dohodnout věcně, bez komunikačních faulů, vstřícně a konstruktivně (Plaňava, 2005). S touto charakteristikou nemá styl *sajiao* nic společného.

Dostáváme se tedy k poslednímu zmíněnému stylu, stylu **osobnímu až intimnímu**. Tento styl se od všech ostatních výrazně liší. Není podstatné, kdo je dominantní a kdo podřízený, důležité je to, jaká je jejich vzdálenost psychologická a duševní. Nejvýraznější a nejdůležitější charakteristikou jsou naše emoce a city (Plaňava, 2005). Ty v žádném jiném zmíněném komunikačním stylu nehrají takto významnou roli. Jedná se o styl využívaný zejména v partnerských vztazích, kde si vzájemně sdělujeme své tužby, přání, potřeby nebo naopak zklamání, bolest a strach. Jelikož si jsou dva lidé velmi blízcí, ať už přátelsky nebo partnersky, jsou schopni vzájemné empatie, k naslouchání a akceptování druhého. Partneři si na nic nehrají a nepředstírají, jsou opravdoví (Plaňava, 2005).

Ze všech zmíněných charakteristik podle Plaňavy (2005), bych zařadila *sajiao* do dvou uvedených stylů. Prvním z nich je styl osobní, kdy si jsou lidé citově a vztahově blízko. Není vhodné používat *sajiao* v interakci s někým, koho neznáte a nemáte s ním žádný blíže definovaný vztah. Druhý je styl konverzační. Charakteristicky nejsou s jevem *sajiao* zcela totožné, velký rozdíl můžeme pozorovat hlavně u předstírání. U stylu osobního není předstírání vhodné a žádané, naopak u jevu *sajiao* dochází v mnoha případech k menším hereckým výkonům.

Gottwaldová (2017), Nývltová (2014) a Praško (2007) uvádějí dalších pět komunikačních stylů. Jedná se o styl asertivní, agresivní, pasivně-agresivní, submisivní a manipulativní. Liší se jazykovou vybaveností a růzností v chování.

Asertivní styl je nejeфекtivnějším stylem komunikace. Komunikujeme sebejistě, nemanipulujeme s ostatními, jednáme fěr. Být asertivní znamená prosadit si své požadavky, ale současně respektovat skutečnost, že druzí mají jiné názory a můžeme být odmítnutí (Bukovská, 2006) Děláme vlastní rozhodnutí a bereme za něj zodpovědnost. Postoj je uvolněný, klidný a jsme schopni udržovat oční kontakt (Gottwaldová, 2017).

Člověk, který v komunikaci využívá převážně styl **agresivní**, prosazuje sebe na úkor ostatních. Obsah zprávy se často ztratí právě kvůli tomu, jakým způsobem člověk jedná. Člověk narušuje osobní prostor ostatních, mluví hlasitě nebo křičí, moralizuje nebo vyhrožuje, používá sarkazmus a trpí přehnanými emočními reakcemi. Většinou se s nimi špatně spolupracuje, jsou výbušní a často obviňují ostatní z nezdaru (Gottwaldová, 2017).

Pasivně-agresivní styl je charakteristický tím, že člověk vypadá na oko pasivně, ale vnitřně se bouří. Používá ironii a sarkasmus, často si stěžuje a potlačuje své pocity. Lidé využívající pasivně-agresivní styl jsou charakterističtí tím, že mají dvě stránky. Jsou milí, ale přitom vás dokážou úmyslně poškodit. Jsou frustrovaní a snaží se s lidmi manipulovat, proto se lidé, kteří jsou s nimi v kontaktu, mohou často cítit dotčeně nebo zmateně (Gottwaldová, 2017).

Submisivní styl je typický tím, že se člověk snaží zavděčit každému a upřednostňuje cizí potřeby před svými. Nemá vlastní názor, je vnitřně nejistý, vyhýbá se konfrontacím, nepřijímá komplimenty a není schopen přijmout zodpovědnost za své činy. Při vyjadřování mluví potichu, většinou se dívají do země a neudržují oční kontakt. Pokud s nimi člověk často jedná, může se cítit frustrovaný a pociťuje z jejich strany nulovou energii. Někdy dochází i k emočnímu vydírání ze strany submisivního mluvčího (Nývtová, 2014).

Pro nás je klíčový **manipulativní** styl. Tento styl je velmi vychytralý. Manipulátor dokáže svou šikovností ovlivnit a kontrolovat druhé, vše ke svému vlastnímu užitku. Typickými prvky jsou vychytralost, trucování, křik, výčitky, moralizování. Uživatelé nepřímo požadují uspokojit své potřeby, často používají i tzv. psí oči. Lidé, kteří s tímto typem lidí často jednají, čelí nátlaku. Manipulátor je staví do pozice, kdy jsou odpovědni za řešení a vývoj situace (Praško, 2007). Někteří lidé se často cítí frustrovaní a tímto chováním otrávení, nebo naopak, některým se to může i líbit. Přesně tak, jak je to u stylu *sajiao*.

2.2. Sajiao v sociokulturním kontextu

Dostáváme se k samotnému stylu a vysvětlení slova *sajiao*. Rozebereme si, co se za tímto pojmem skrývá. *Sajiao* není jediným stylem, který je populární zejména mezi čínskou populací žen a dívek. V asijských zemích je tento koncept roztomilosti velmi oblíbený. V Japonsku se můžeme setkat se stylem *hime*, což překládáme jako „princezna“, nebo *kawaii*. Oba tyto japonské fenomény mají společný rys, kterým je nutnost vypadat roztomile a hezky (Qiu, 2013; Niu 2008). V Jižní Koreji se zase můžeme setkat se stylem *ulzzang*. *Ulzzang*, v překladu „nejkrásnější tvář“, používají jak chlápci, tak děvčata. Pomocí rozšiřovacích čoček, filtrů a efektů na úpravu fotek, chtějí dosáhnout co největší podobnosti s panenkami a své fotky následně zveřejňují na internetu (Qiu, 2013). Existuje velké množství různých druhů těchto subkulturních fenoménů. Setkat se s nimi můžeme i v Evropě a západních zemích. V České republice byl před pár lety populární styl *emo*, v jiných evropských zemích zase *punk* nebo *gothic*. Tyto styly jsou charakteristické černou barvou. Nosí černé oblečení, mají na černo

obarvené vlasy a oči mají výrazně nalíčené. Fanoušci se jeví jako silní, nezlomní, svérázní jedinci, kteří svým vzhledem mohou vzbuzovat obavy (Kubátová, 2010). Při porovnání stylu *emo* se stylem *kawaii* jsme schopni určit základní rozdíly mezi nimi. Přestože se každý člověk prezentuje pod jiným stylem, mají společnou jednu důležitou věc, a to snahu být jiný. Všechny tyto styly *hime*, *kawaii*, *ulzzang*, *emo*, *punk*, *gothic* spadají pod vlnu *feizhuliu* 非主流, tedy snahu nebýt obyčejným a lišit se od ostatních (Qiu, 2013).

Feizhuliu je chápáno v čínské společnosti spíše negativně a je kritizováno. To zejména z toho důvodu, že je pokládáno za synonymum ke slovům nevkusnost a erotismus (Niu, 2008). Dalším typickým rysem *feizhuliu* jsou barevně nalakované nehty, barevné doplňky ve vlasech, focení s lízátkem, doplňky Hello Kitty, vypláznutý jazyk a přemíra kreslených ozdob na fotkách (Qiu, 2013). Naopak styl *sajiao* je od začátku 21. století vnímán převážně kladně. Pojem *sajiao* už existuje poměrně dlouho, ale právě díky již zmíněnému japonskému *kawaii*, které je spojováno s mimořádnou ženskou atraktivitou, začalo být chápáno pozitivně. *Kawaii* se začalo rozšiřovat v Japonsku v 80. letech 20. století a ovlivnilo jak společenský, tak i kulturní a politický styl života. Pro japonské *kawaii* je vyžadováno, aby byl člověk mladý, zranitelný a nevinný (Angier, 2006).

2.2.1. *Sajiao* a jeho definice

Abychom si vysvětlili, co to je *sajiao*, je třeba nejen zaměřit se na definice ve slovnících, ale popsat různé účastníky a různé formy situací. Stejně jako pro komunikaci, tak i pro *sajiao* máme více možných definic, či způsobů, jak jej chápat. Je náročné vymezit přesnou a jedinou definici, na druhou stranu, když se se *sajiaem* setkáme, tak jej ve většině případů poznáme. Všechny definice jsou si podobné, ovšem každá charakterizuje tento styl jiným způsobem. Pokud pojem *sajiao* 撒娇 vyhledáme v anglických slovnících, dostaneme překlad „chovat se jako rozmazlené dítě“ nebo „koketovat“. Samotný znak *sā* 撒 nese význam „dávat najevo; projevovat“ nebo „uvolnit; rozšiřovat“ a znak *jiāo* 娇 je ve významu „okouzlující; půvabný; překrásný“ nebo „být rozmazlený; být zhýčkaný“ (New age Chinese-English dictionary³, 2004). V obou případech nemají tyto významy v čínské společnosti žádné negativní konotace, jsou chápány spíše kladně (Qiu, 2013). Pokud si *sajiao* vyhledáme ve slovníku od Vochaly (2003), nalezneme překlad „rozmazleně dotírat na někoho; rozmazleně se vtírat“, což v nás vzbuzuje spíše negativní pocity. Je tedy velmi těžké pojem *sajiao* jednoslovně přeložit do angličtiny i do češtiny, aby nebyl změněn smysl a chápání jeho významu. Nicméně v jiných asijských

³新时代汉英大词典, ISBN 7100027179

zemích, jako je Japonsko a Korea, rodilým mluvčím asociují obdobná synonyma. V japonštině se jedná o „*amae*“⁴ a v korejštině o „*aegyo*“⁵, které stejně jako *sajiao* referují o někom, kdo se chová dětinsky (Yueh, 2013).

Qi Zhai (2010) zase popisuje *sajiao* jako druh ženského flirtování. Ženy se svým protějškem komunikují příjemným hlasem, používají něžnou gestikulaci a jejich chování je výrazně holčičí. Na oplátku od mužů očekávají, že je budou opečovávat. Jinak řečeno, budou přítelem rozmazlovány, budou dostávat dárky, budou zvány na romantické večere, pokud budou unavené, partneři je budou nosit na zádech (tzv. *piggyback*) a v náručí, či budou pravidelně doprovázeny domů.

Další možností, jak si *sajiao* vyložit, předkládá Larson-Wang (2012). Tvrdí, že *sajiao* neznamená jen a pouze přesvědčování partnera, aby ženě koupil to, co si přeje. Jde hlavně o to, jak se v okolí člověka, ke kterému má žena blízký a intimní vztah, chová. Nejde tedy jen o materiální potřeby, ale i o to, co v nás partner probouzí. Konstatuje, že se v nás v jeho společnosti budí jiná osobnost. Larson-Wang (2012) také uvádí, že *sajiao* znamená předstírání, že ženy samy nejsou schopné vykonat nějakou činnost, kterou ve skutečnosti zvládají poměrně dobře. Ve většině případů je to kvůli tomu, aby ženy vzbuzovaly v partnerovi větší mužnost a to, že je ženy potřebují.

Yueh (2013) uvádí, že se jedná o způsob přesvědčování, které imituje malé děti a je typické zejména pro ženy. U ženy, která je schopná předvádět *sajiao* přirozeně a její půvab vychází zejména z líbezného příjemného hlasu, je předpoklad, že bude výbornou manželkou. Hunt (2011) ve svém článku tvrdí, že akt *sajiao* zahrnuje zejména laškování, mrkání, házení očkem a používání „psích očí“. Čínští muži následně reagují na toto chování velmi kladně. Na čínských portálech se můžeme dočíst, že *sajiao* někdy slouží i jako sexuální výzva směrem k partnerovi (Adela, 2010). Zitong (2008) uvádí, že se jedná a „výrazně ženský“ komunikační styl.

Farris (1988) se věnuje nejen pojmu *sajiao*, ale i *salai* 撒赖 a *shua piqi* 耍脾气. *Sajiao* má dva spolu související významy. První význam *sajiao* je „roztomilá dětinská

⁴ *Amae* – je výraz pro specifickou japonskou emoci. Pochází ze slovesa *amaeru*. To by se dalo přeložit jako „být na někom závislý“, „někoho využívat ke svému prospěchu“. S podtextem sladkosti bývá *amaeru* používáno k popsání vztahu a chování dítěte k rodiči, ale i k popsání vztahů dospělých lidí (Lebra, 1986).

⁵ *Aegyo* – odpovídá stejně jako *sajiao* někomu, kdo je roztomilý, flirtuje a ve velkém množství gestikuluje. Takovéto chování se očekává zejména od mužských i ženských zpěváků k-pop.

vztekllost“ a druhým významem je „předstíraná nespokojenost“, ale vyjádřena flirtujícím způsobem. *Salai* uvádí ve významu „předstírat zranění“ a k tomu blízké *shua piqi* ve smyslu „hrát si záměrně na našťvaného“. *Sajiao* může být charakterizováno i jako „prosebný, úpěnlivý způsob komunikace mezi dětmi a rodiči, dívkami a otci nebo mladými ženami s přáteli, s učiteli, s nadřízenými, a to ve snaze dosáhnout svého krátkodobého či dlouhodobého cíle.“ (Farris, 1991). Tento komunikační styl hraje velmi důležitou roli v námluvách a posléze i ve vztazích. Chlapci z tohoto chování brzy vyrostou, ale u dívek přetrvává až do dospělosti, kdy ho využívají ke svým strategickým účelům. Podle Farris (1995) je *sajiao* navíc charakteristické vysokým tónem hlasu.

2.2.2. Uživatelé *sajiao*

Sajiao běžně používají rodilí mluvčí v Číně i na Taiwanu, kde je součástí každodenního života (Chuang 2005; Zitong, 2012; Hunt 2011). Na první pohled by se mohlo zdát, že se jedná zejména o ženy, které využívají tohoto komunikačního prostředku, ale není to pravidlem. Nicméně, pokud je užíváno muži, je na *sajiao* pohlíženo jako na zvláštní až nesmyslný komunikační akt. Hlubší význam můžeme naleznout v tradičním chápání role muže a ženy. Jedná se o nerovnováhu v genderu, kdy se očekává, že *sajiao* budou používat jen ženy. Předpokladem je, že muži mají vždy roli klidného, mužného a silného partnera, který rodinu živí. Kdežto ženy jsou spíše křehké, poslušné, ženské a citlivé partnerky. *Sajiao* se stalo tedy takovým prostředkem, který upevňuje tyto tradiční role (Lu, 2016; Larson-Wang, 2012). Klade se důraz zejména na to, jaký má uživatel *sajiao* vztah k člověku, vůči kterému tohoto aktu využívá. Není až tak důležité, jaké je jeho postavení ve společnosti. *Sajiao* se vyskytuje v různých lidských vztazích, během různých příležitostí a je předváděno různými způsoby (Yueh, 2012). Jak jsme si již zmínili, neexistují žádné správné fyzické předpoklady k tomu, aby člověk mohl používat styl *sajiao*. Přestože se na *sajiao* pohlíží jako na typický ženský komunikační akt, rodilí mluvčí jej můžou chápat jako neutrální. Věk, pohlaví, sexuální orientace a další fyzické aspekty neudávají pevné hranice, kdo může a nemůže *sajiao* předvádět. Společnost se tváří, že na vzhledu nezáleží, ale opak je pravdou. Hranice sice nejsou stanoveny, ale společnost má určitá očekávání. Pouze určitý typ žen je zvýhodňován před ostatními (Yueh, 2012). Jedná se o malé, štíhlé, mladé, hezké, roztomilé a dětinské ženy a slečny, které jsou upřednostňovány před fyzicky většími ženami s kulatějšími tvary (Yueh, 2013). V tomto případě může být na dívku větších rozměrů pohlíženo negativně a kritika společnosti je někdy až příliš krutá (Yueh, 2013). Rozebereme si tedy, zda a jak se *sajiao* vyskytuje u obou genderů a dětí.

Muži

Podle tradičního genderového postavení by měl být muž ten z účastníků komunikace, který je *sajiaem* očarován. Nicméně v dnešní době můžeme v čínské společnosti zpozorovat to, že i muži se čas od času nechají unést a ve svém projevu se uchylují k použití různých prvků typických pro *sajiao*. Stává se, že muž užívající *sajiao*, je velmi často kritizován, může se dostat do trapné situace nebo ho společnost raději přehlídí. Je třeba uvést, že k takovým situacím dochází hlavně v soukromí a jen velmi zřídka na veřejnosti. Jedná se o muže jak z heterosexuálních párů, tak i o muže z homosexuálních párů (Yueh, 2013). Je důležité zmínit, že se bavíme zejména o mladých lidech ve věku od 20-30 let. Jak tedy poznáme, že je to právě muž, kdo předvádí *sajiao*? Budeme vycházet z příkladů, které uvádí ve své publikaci Yueh (2012).

Příklad 1:

Mladý pár, dívka a chlapec, jede v metru. Stojí a jsou si tváří v tvář. Jeden cestující vystoupí a uvolní se místo k sezení. Mladý muž se lehce dotkne pasu slečny a vybidne ji k posazení. Ta tak učiní. Po chvíli chlapec slečnu požádá, aby mu podržela brašnu. Nepožádá ji přímo, ale použije posunky. Pomalu natahuje ruku s brašnou směrem k ní, s úsměvem na tváři a přímým pohledem do očí. Slečna se usměje, uchopí brašnu a položí si ji na klín. Pomocí této krátké neverbální komunikace muž docílil úspěšného *sajiaa*. Požádal a snažil se přesvědčit slečnu, aby mu brašnu podržela, ta pomocí jeho posunků pochopila a vyhověla jeho žádosti. Během konverzace také oba využívali na konci vět lehkého zasmání „hehe“, které ovšem nebylo způsobeno vtipností okamžiku, spíše šlo o snahu být si blíž, vyvolat důvěrnost.

V tomto případě jsme tedy svědkem toho, že i heterosexuální muž může použít při komunikaci se svou partnerkou nebo blízkou přítelkyní *sajiao*. Na jeho neverbální signály partnerka odpověděla kladně, takže se muž neocitl v trapné situaci (Yueh, 2013). Jak jsme se již dříve zmínili, *sajiao* mohou použít i muži v homosexuálním partnerství. Pro názornou ukázkou si můžeme uvést další příklad z pozorování od Yueh (2013).

Příklad 2:

Čtveřice přátel na večeři v restauraci, jeden heterosexuální pár, a dva muži, gayové. Homosexuální muž čekal na svého nového partnera, kterého chtěl představit ostatním. Po jeho příchodu si partner potřásl se všemi rukou a představili se jmény. Během večera si z něj přátelé párkrát utahovali, že je až příliš formálně oblečen. To je jeden z důvodů, proč začal muž během večere mluvit k příteli, posléze i k přátelům, s tónem *sajiaa*. I přesto, že nedošlo

k žádnému fyzickému kontaktu, komunikovali spolu velmi jemným hlasem, oba využívali během komunikace finální větnou partikuli 啦 *la*, která projev zjemňuje a vytváří dojem něžnosti. V tomto případě muž použil *sajiao*, aby u svého přítele našel emoční podporu. Hrál tedy roli bezmocného, kdy mu na pomoc přispěchal jeho starší partner, uchlácholil jej, a navíc změnil téma konverzace, která mu byla nepříjemná.

Mužské *sajiao* není tedy jen omezeno na intimní vztahy, může se objevit i během více formálních střetnutí, ale k takovým situacím na veřejnosti dochází jen velmi zřídka. Muž se staví do role slabšího, aby ostatní přesvědčil, změnil jejich názor, dosáhl svého nebo nějak ovlivnil lidi ve svém okolí (Yueh, 2013). Z toho vychází, že nejen ženám, ale i mužům, je dovoleno používat styl *sajiao*. Je tedy jen na společnosti, jak bude vnímat tuto genderovou nerovnost. V drtivé většině případů jsou ale muži ti, ke kterým ženy *sajiao* vysílají. Většina mužů si dokonce přeje, aby na ně jejich partnerky pohlížely nevinnýma, roztomilýma očima. Jak sami říkají, přesně to jim dokáže podlomit kolena (Christian, 2010).

Ženy

Ženy jsou hlavními uživatelkami *sajiaa*. Každý, kdo někdy navštívil nebo pobýval delší dobu v Čínské lidové republice a na Taiwanu, byl pravděpodobně svědkem této situace. Jakým způsobem se žena před mužem chová a jaké prvky *sajiaa* používá? Tručuje, roztomile kňourá, špulí rty, hází po muži očkem, při vyjadřování užívá vysoký tón hlasu, ruce má překřížené na prsou a její pohled směřuje jinam (Larson-Wang, 2012). Obzvláště výraz v obličejí je důležitý a pro ženy dosti specifický. Typické jsou oči v sloup, rychlé mrkání a špulení úst. To je jeden z mála výčtů, jak se ženy v mnoha situacích chovají a co během *sajiaa* předvádějí. Vše jen proto, aby muži naplnili jejich touhy a přání. Muži většinou reagují tím, že splní partnerkám jakékoli tužby, aby jim dokázali, že potřeby a štěstí partnerek jsou jim dražší než jejich vlastní (Larson-Wang, 2012). Ve většině případů jsou ženy, které jsou v používání *sajiaa* šikovné, velebeny a chváleny. Mnoho žen získá tento um ženskosti v procesu socializace a muži jsou jeho velkými fanoušky (Yueh, 2013). Nehrozí, že by jimi bylo v čínské společnosti opovrhováno. Dokonce je velmi žádáno, aby ženy *sajiao* využívaly, protože se tím zvyšuje pravděpodobnost, že si najdou partnera a nebudou riskovat vlastní neštěstí v manželství (Yueh, 2017). Každý muž v Číně si přeje najít manželku, která umí být ženská a křehká, čímž zvyšuje svou atraktivitu a zároveň se nechává od muže chránit. V Číně je jasně vymezeno tradiční postavení muže i ženy ve společnosti i ve vztahu. *Sajiao* tak podněcuje oba partnery hrát svou tradiční roli (Larson-Wang, 2012). Muži se cítí mužnější a silnější, zatímco žena hraje roli

starající se manželky. V moderní čínské společnosti se očekává, že muž bude před svatbou dobře zaopatřený, než si jej žena vůbec vezme. Očekává se, že bude vlastnit byt, auto, stabilní a dobře placenou práci a díky tomu se také postará o materiální potřeby ženy a rodiny. Žena o něj na oplátku pečuje po fyzické a emoční stránce (Yueh, 2012). V případě, že žena předvádí *sajiao* špatně nebo v takovém množství, že je to nesnesitelné i pro čínského partnera, může si pokazit vztahy jak společenské, tak i partnerské. Zvládnutí tohoto aktu je považováno za nutnou vlastnost každé čínské ženy (Yueh, 2013).

Pro pochopení *sajiaa* a hladký průběh provedení existují tři stěžejní body: *sajiao* musí vypadat přirozeně, nejlépe jako vrozená vlastnost; aktér(ka) musí vypadat mladě, hezky a roztomile; *sajiao* by mělo vytvářet prostor, ve kterém budou ženy soupeřit o muže v tělesné kráse a přitažlivosti. Žena předvádí *sajiao* hlavně proto, aby našla toho správného partnera, kterému přijde její chování okouzlující a půvabné. I když žena splní všechny tři body, není zaručeno, že dosáhne chtěného výsledku. Může se stát, že neuspěje (Yueh, 2013).

Příklad 3:

Mladý pár se prochází po nákupní ulici. Muž z kapsy vytáhne nový mobil a žena na něj s udiveným výrazem pohlédne. Zastaví se, překříží ruce, změní výraz v obličeji a začne se koukat jiným směrem. Když si toho muž všimne, zeptá se, co se stalo. Žena odpoví, že přece chtěla nové boty, ale on si místo toho sám pořídil nový telefon. Muž následně odpoví, že by ji koupil tolik párů bot, kolik si přeje. Její potřeby jsou pro něj důležité. A směřují k výloze obchodního domu s obuví. Žena spokojená a muž také (Larson-Wang, 2012).

Poměrně často se stává, že lidé, hlavně cizinci, zaměňují *sajiao* za ženskou vypočítavost, kdy využívají svých partnerů k vlastnímu obohacení a k uspokojení přílišných materiálních potřeb (Qi Zhai, 2010; Larson-Wang, 2012). Jak jsme se již zmiňovali, čínští muži to tímto způsobem nevnímají a svým partnerkám splní, co jim na očích vidí. Ženě v příkladu 3 nešlo o samotné nové boty, spíše chtěla důkaz, že je její partner ochoten klást její potřeby před své vlastní (Larson-Wang, 2012). Někdy se stává, že cizincům připadá tento komunikační akt až podivný, ale v čínské společnosti je ve velké míře využíván a brán jako vítaná, ženská vlastnost. Pokud si cizinec najde čínskou partnerku, tak se jen velmi těžko s tímto stylem vyrovnává. Pokud vztah nevydrží, s největší pravděpodobností bude na příčině právě *sajiao* (Christian, 2010). Většinu mužů ze zahraničí začne tento styl brzy vytáčet a jen těžko se s ním ztotožní. Každodenní žárlivost, neustálé testování jejich lásky a věrnosti, vyžadování dárků a příliš pozornosti. To je jen pár příkladů, které muži na západě neocení v takové míře, jako

muži v čínské společnosti. Západní společnost, evropská i americká, obdivuje u mužů i žen soběstačnost, nezávislost a sebedůvěru. Pokud je žena v západním společenství až příliš závislá na svém partnerovi, může se stát, že bude mít mnohem méně štěstí v partnerství, než takováto žena v Číně (Larson-Wang, 2012; Hardeman, 2013).

Postavení žen na západě a na východě se liší. V evropské i americké společnosti, jak už víme, je soběstačnost, sebedůvěra, seberealizace a nezávislost žen velké plus (Larson-Wang, 2012; Hardeman, 2013). Navíc se ženy snaží být svým partnerům, jak milostným, tak kolegům v práci, rovny. Feminismus se stává velmi důležitým tématem ve společnosti. Taková je situace v západních zemích, v Číně je stav odlišný. Příliš velké projevy soběstačnosti, nezávislosti až feminismu nejsou v Číně vítány. Touto problematikou se ve svém článku zabývá Hurwitz (2013). Feminismus úzce souvisí i s tzv. *shengnu* 剩女. Jsou to ženy, které společnost považuje jako příliš staré na vdavky. V mnoha případech se jedná o ženy, které se mužům fyzicky nelíbí, ale v drtivé většině případů jde o ženy, které se snaží vybudovat si vlastní kariéru. Vydělávají mnoho peněz, mají vysoké a kvalitní vzdělání, a právě tímto zřídka viděným postojem žen, které hledají půdu pro seberealizaci, se ničí tradičním vnímáním ženské role (Hurwitz, 2013). Žena muži konkuruje jak v práci, tak i ve společenském postavení. Může se stát, že její platové ohodnocení je mnohem vyšší než u muže, či má úspěšnější kariéru. Právě tyto důvody muže zastrášují a je jen malá pravděpodobnost, že by se dokázali postarat o potřeby takové ženy. V tomto případě je pro ženy velmi těžké hledání rovnocenného partnera (Hurwitz, 2013).

Dalším důležitým bodem je i to, že ženy *sajiao* používají nejen, aby člověka přesvědčily a manipulovaly, či samy upoutaly pozornost, ale i proto, že si samotný průběh *sajiaa* užívají (Yueh, 2012). Žena, která aktivně využívá *sajiao* většinou započíná samotnou konverzaci, ale bez spolupráce a reakce muže a dalších okolních osob, nemůže být tato konverzace dokončená a *sajiao* nemusí být nutně úspěšné (Yueh, 2013). Není pravidlem, že ženy využívají tohoto aktu jen vůči mužům. Prvky *sajiaa* se objevují i v konverzacích dvou žen, sester i vůči vlastním rodičům. Stejně jako předchozí příklad i tento je uveden ve studii Yueh (2012).

Příklad 4:

Dvě dospělé sestry ve věku kolem 20 let jsou v pokoji. Starší z nich pracuje a druhá se posadila vedle ní, přišla si povídat. První ze sester chce být o samotě, ale toho jí není dopřáno, a tak si odsedává směrem pryč. Mladší ze sester se v tu chvíli opět přiblíží a pevně ji chytá za ruce, že ji samotnou nenechá, že chce být v její společnosti. Starší sestra si povzdychne a tváří se otráveně a posílá sestru úpěnlivě pryč. Ta zůstává a předstírá pláč. První ze sester

dává najevo, že chce zůstat sama, v tom se mladší sestra zase projeví s přehnanými gesty a prstem ukazuje, že tam prostě zůstane. Starší sestra ji naposledy upomíná, ať jde pryč, druhá ze sester tak nakonec učiní a pomalu odchází. Starší sestra na ní pohlédne se svraštěným čelem, zamává a vrací se k práci.

Může se zdát, že mezi sestrami došlo k menší roztržce. Ve skutečnosti vůči sobě používaly *sajiao*. Proč tomu tak je? Sestry používaly velké množství neverbálních signálů, jako přehnané pohyby a gesta, stále přibližování a oddalování, důrazné ukazování prstem, zveličené a zdramatizované pohyby. To vše poukazuje na sesterskou rozpustilost nebo hravost, kterou lze také chápat jako projev *sajiaa* (Yueh, 2012). Základním klíčem pro ženy ale stále zůstává osobní šarm. Naopak záchvaty vzteku, výhrůžky, zastrašování a nucení partnera nejsou vůbec tak efektivní, jako když se žena spolehne na svůj um *sajiaa* (Yueh, 2012).

Děti

Jestliže se chceme zabývat *sajiaem* u dětí a jejich rodičů, je třeba si uvědomit, že význam *sajiaa* se zde liší od toho, které probíhá mezi partnery (Yueh, 2013). V Číně i na Taiwanu je komunikační styl *sajiao* typický nejen pro ženy, ale z velké části i pro děti, které tohoto aktu využívají za cílem získat povolení od rodičů, odmítnutí nechtěných úkolů, či snažně prosí o uspokojení svých tužeb. Ho (1989) zmiňuje dětské *sajiao* jako negativní rys během procesu socializace v Číně.

Co se týče rodinných vztahů, mají děti vůči svým rodičům nižší postavení. Ve vzájemné komunikaci s rodiči se rychle naučí, jak vědomě získat to, co chtějí. Přestože úplně nechápu význam samotného slova *sajiao*, jsou schopné se velmi rychle naučit, jaké chování zvolit a jak *sajiao* používat (Yueh, 2013). Tím, že přesvědčí rodiče, aby jim prokázali laskavost, využívají svého slabšího postavení v rodině ve svůj prospěch. *Sajiao* u dětí je charakterizováno zejména jako sobecké a nevyspělé, protože děti kladou své potřeby nad potřeby ostatních (Sundararajan, 2014). Na *sajiao* u dětí nahlížíme jako na přirozenou odpověď na podněty v daném prostředí. Dětské *sajiao* bývá obecně velmi hlasité a dochází k němu zejména během interakce rodiče a dítěte. Rodiče reagují na *sajiao* u svých dětí různě. Buď pokračují ve své aktivitě bez povšimnutí, nebo dítěti věnují veškerou pozornost. *Sajiao* u dětí můžeme pozorovat jak na veřejnosti, tak i v domácnostech (Yueh, 2013). Díky stylu *sajiao* se děti naučí mít dobrý pocit z uspokojení svých potřeb a impulsů (Sundararajan, 2014). Pro dětské *sajiao* je charakteristický pláč. Pláč je u dětí neverbální signál, který je velmi lehce identifikovatelný a používají ho častěji než signály verbální. Jejich slovní zásoba se totiž stále rozvíjí a děti nejsou schopny slovně

vyjádřit svá přání, touhy a emoce. Pláč je pro děti tedy prostředek, díky kterému na sebe strhnou pozornost rodičů a dají najevo svůj postoj. *Sajiao* můžeme chápat jako trénink dítěte, aby později ve vyšším věku dokázalo vyjádřit vděčnost. Nelze ale tvrdit, že se dítě učí děkovat, spíše se učí chápat a ocenit projevenou vstřícnost rodičů, vnímat ji a až bude starší, k děkování se postupem času samo dostane (Sunararajan, 2014).

Příklad 5:

Po večeři u prarodičů si chlapec hrál se svým dědečkem. Na několik výzev k odchodu od svého otce nereagoval a pokračoval v aktivitě. V tom otec sebral chlapci hračky a znovu naléhal, aby se připravil k odchodu. Chlapec začal trucovat, ječet, brečet, válet se po podlaze a odmítal odejít. Otec si jeho počínání nevšímal a v klidu se oblékl, nazul boty a odešel z bytu. V tu chvíli si chlapec uvědomil, že rodiče na jeho chování nereagují podle jeho očekávání, proto vstal ze země a pospíchal za rodiči (Yueh, 2013).

Během této situace se chlapec domníval, že na jeho výstup budou rodiče reagovat jinak a přistoupí na to, aby si mohl ještě hrát. Rodiče naopak předstírali, že nic nevidí, nevšímali si jej a přichystali se k odchodu. *Sajiao* chlapce tedy nebylo úspěšné a přesvědčivé, jak sám předpokládal (Yueh, 2013). Jako poslední příklad si můžeme uvést situaci, kterou ve své publikaci uvádí Farris. Jedná se o chování mladého chlapce během interview jeho matky s Farris (1994).

Příklad 6:

Matka popisuje svého nejmladšího syna jako *ke'ai* 可爱 (roztomilý) a *tiaopi* 调皮 (rozpuštělý). Tato charakteristika malého chlapce byla trefná, protože během rozhovoru matky s Farris se chlapec neustále plazil po matčiných zádech a svým nejlepším *sajiao* hlasem a chováním matku prosil, aby ho nosila na zádech. Matka se nakonec k jeho chování vyjádřila s úsměvem a pobaveně řekla jen „*Sajiao!*“ (Farris, 1995)

Rozmazlenost u dětí není tak do očí bijící, jako u žen. Děti se mohou chovat rozmazleně, když jednají se svými rodiči a s rodinnými příslušníky, ale jen velmi zřídka se tímto stylem projevují vůči svým učitelům a už vůbec ne vůči cizím lidem (Sundararajan, 2014). Jsou to právě děti, od kterých mladé ženy okopírovaly určité rysy v chování a napodobují je ke svému prospěchu (Yueh, 2017).

2.2.3. Kdy *sajiao* probíhá

Další důležitou otázkou, kterou se budeme zabývat v této kapitole, je kdy *sajiao* probíhá. V předcházející kapitole už jsme si nastínili, že tento oblíbený akt je součástí každodenního života mužů, dětí, ale hlavně žen v ČLR a na Taiwanu (Chuang, 2005; Zitong, 2012). V jakých situacích se tedy *sajiao* odehrává? Už jsme se několikrát zmínili, že *sajiao* je schopnost přesvědčovat druhé, většinou nám nadřazené lidi. Mluvíme tedy o partnerovi a rodiči. Tohoto aktu není využíváno jen během přesvědčování, ale probíhá i během mnoha dalších situací. Uvést si můžeme například vítání, vyjednávání, prosbu o pomoc, stěžování si, odmítání, dávání příkazů, omlouvání se, oznamování, souhlas, či navrhování plánů (Yueh, 2012; Hardeman, 2013). *Sajiao* je také způsob, jak vyjádřit své city a emoce, jak se vyhnout konfliktu s blízkou osobou, či jak přinutit člověka méně hrozivým způsobem, aby konal tak, jak si přejeme. Probíhá nejen v soukromí, ale i na veřejnosti. *Sajiao* může proběhnout tedy kdykoliv a kdekoliv, pokud dojde k splnění všech požadavků v rámci neverbálního i verbálního projevu (Yueh, 2012). Neverbálním projevem už jsme se zabývali k předcházející kapitole *Sajiao a komunikace*. V následující kapitole se budeme pro lepší pochopení zabývat verbálními předpoklady komunikačního projevu *sajiao*.

2.3. *Sajiao* a jeho jazyková stránka

Pro kompletní pochopení tohoto jevu nám chybí rozbor jeho jazykové stránky. *Sajiao* poznáme nejen podle chování a neverbálních projevů aktéra, ale také podle jeho verbálního vyjadřování. V této kapitole je našim cílem analýza jazykových specifíků a charakteristika jazykových jevů typických pro *sajiao*.

Tato verbální stránka jazyka může být dále rozdělena na akustické prvky a lingvistické prvky. Mezi akustická specifika, která tvoří *sajiao*, se řadí stoupající intonace a vysoko položený hlas, protahování vokálů ve slabikách, protáhlé a pomalé vyjadřování, nazalizace a špatná artikulace během vyjadřování, aby došlo k navození dojmu dětské mluvy (Hardeman, 2013; Yueh, 2012; Chan, 1997; Zitong, 2012). Akustické stránce *sajiao* se věnovala i Zhang (1995), která rozlišila dva důležité rysy. Prvním v nich je prodloužení samohlásek a druhým rysem je změkčení souhlásek (konsonantů). Cílem těchto dvou rysů je snížit pronikavost sykavek tak, aby nebyly tak výrazné. Z lingvistického hlediska se jedná o používání zájmena *renjia* 人家 pro první osobu, osobního oslovení *laoba* 老爸, *qin'aide* 亲爱的, časté užívání větných částic, tázacích dovětek a reduplikace jednoslabičných slov nebo celých frází (Chan, 1997; Chuang, 2005). Chuang (2005) uvádí příklad *chi fanfan* 吃饭饭 (*jíst rýži*), kde došlo

k reduplikaci slova *fan*. Tímto způsobem se vyjadřují například zdobněliny. Přesně takto by totiž mluvila matka k dítěti a tento styl mluvy se stal oblíbeným i mezi dospělými ženami (Chuang, 2005).

Co se týče bohatosti slovní zásoby, dostáváme se opět do nerovné genderové situace. Společnost akceptuje používání nadávek, klení a tabu témat u mužů více než u žen. Shih (1984) a Chan (1997) uvádí, že to je také z toho důvodu, že takové vyjadřování by ženám spíše uškodilo a snížilo by jejich společenský status. Čínská společnost očekává, že ženy budou v průběhu vyjadřování slušné, nebudou mluvit hlasitě a jejich projev bude kultivovaný a elegantní (Hong, 1997). Na rozdíl od žen, muži nejsou vázáni žádnými společenskými předpisy. Samozřejmě se veškeré tyto požadavky odvíjejí od situace, ve kterém se účastníci rozhovoru vyskytují (Hong, 1997). Tímto se zase vracíme zpátky k faktu, že v ČLR mají ženy a muži jasně rozdělené role ve společnosti, i co se jazyku týče.

Pro jasnější přehlednost, co je pro *sajiao* typické, uvádíme devět stěžejních verbálních a neverbálních rysů (Yueh, 2013; Hardeman 2013):

1. Větné částice *la* 啦, *ba* 吧, *ou* 喔, *ya* 呀, *a* 啊, *ye* 耶, *yo* 哟, *ma* 嘛, *ne* 呢.
2. Reduplikace jednoslabičných slov a krátkých frází *hao la hao la* 好啦好啦 (*Dobře, dobře.*).
3. „Já“ je líčeno jako někdo bezmocný, dětský, nevyspělý a na někom závislý.
4. Upřímnosti při vyjadřování názoru, či dávání rozkazu *Buyao le buyao le!* 不要了不要了! (*Já to nechci, nechci!*)
5. Používání tázacích dovětků *haobuhao* 好不好, *ma* 吗.
6. Splynutí dvou slov do jednoho *zheyang* 这样 – *jiang* 降 / 酱.
7. Transliterace slov z cizích jazyků, zejména z angličtiny *beibi* 北鼻 (*zlatičko*).
8. Používání *hao* 好 a adverbium *jiu* 就.
9. Používání osobních oslovení *laoba* 老爸 (*taťko*), *qin'aide* 亲爱的 (*drahoušku*).

2.3.1. Tón a výška hlasu

Velmi důležitou roli při projevu hraje tón hlasu. Výška hlasu u mužů a žen se liší v důsledku anatomické rozdílnosti stavby hlasového ústrojí. Výšku hlasu si během procesu socializace muži i ženy přizpůsobují (Chan, 1997). Co se hlasu týče, pro *sajiao* existuje speciální druh projevu, tím je mluva dětinským hlasem. Nechápejme tento pojem špatně, je velmi oblíbený a užívaný. Jde hlavně o to, jak sladce se žena projevuje. Řekli bychom, že skoro

jako miminko. Pro tento způsob vyjadřování existuje přímé pojmenování, a to *wawa yin* 娃娃音 (Yueh, 2013). Na tento dětinský hlas jsou přímo vázané termíny jako *ke'ai* (sladký) a *wugu* 无辜 (nevinný). Tyto tři výše zmíněné pojmy jsou uváděny médii a rodilými mluvčími jako základ, který by měla každá správná žena zvládat, pokud chce být v *sajiao* úspěšná. Média tak vytváří obraz, jak by měla vypadat správná žena a vymezují její místo v čínské kultuře. Ve spojitosti se *sajiao* a jeho dětskou mluvou se uvádí i jiné sloveso, kterým je *fadia* 发嗲 (koketní mluva/chování). Zvyšování hlasu probíhá taky při užití koncové větné částice, aby mluvčí vzbudila dojem roztomilosti (Yueh, 2013).

Pokud se stane, že to bude muž, kdo použije na veřejnosti *sajiao*, bude na něj společností nahlíženo jako na muže nemužného až zženštilého. S tím je spojen i pojem *niangniangqiang* 娘娘腔, což je pojem hojně používán k vyjádření, že muž má zženštilý přízvuk (Shen, 1995; Chan, 1997). Pro *niangniangqiang* je typický vysoko položený a tenký hlas. V běžném životě se spojuje hlavně s ženami. Pro muže není velmi běžné, aby se tímto způsobem vyjadřovali. Když už k tomuto projevu u mužů dochází často, lidé v jeho blízkosti se nad tímto projevem bezpochyby pozastaví nebo se jim vysmějí. K výsměchu dochází, protože se u mužů očekává nižší položení hlasu, hlubší tón, přímé a sebevědomé vystupování (Chan, 1997). Není divu, že muž, který na veřejnosti mluví s výraznou nazalizací, vysokým tónem, pomalu a navíc naříká, bude s určitým despektem považován za zženštilého s přízvukem *niangniangqiang* (Chan, 1997).

2.3.2. Větné částice

Větné částice, které se používají během *sajiao* projevu, jsme si již uvedli. Jedná se hlavně o větné částice *la* 啦, *ba* 吧, *ou* 喔, *ya* 呀, *a* 啊, *ye* 耶, *yo* 哟, *ma* 嘛, *ne* 呢 (Yueh, 2013; Hardeman, 2013). Částice stojí na konci vět, které různě emocionálně zabarvuje, vyjadřuje zvýšený zájem nebo zvědavost (Švarný, 2001). Na konci věty pomáhají vytvářet stoupající intonaci a pomocí dalších podnětů, jako nazalizace a vysoký položený tón hlasu, můžeme lehce *sajiao* zintenzivnit (Yueh, 2013). Pravděpodobně nejčastěji je užívána větná partikule *ma* 嘛, která dodává zjemňující tón a projev je vnímán více ženštější. Pokud žena používá *sajiao*, tak rychlost projevu je minimální. Pokud však přidá na konec věty částici *ma*, výslovnost této slabiky je nazalizována a tím se konec věty výrazně protáhne (Chan, 1997). Užíváním těchto koncových větných částic mluvčí signalizuje své postoje, náladu, určitým způsobem své vyjadřování zabarvuje. Tyto pocity se snaží přenést na člověka, se kterým právě komunikuje. Tyto částice nemají žádnou základní gramatickou funkci, ale v čínštině mají velmi

důležitou úlohu. Zakončují mnohé věty a dodávají jim významového odstínu a citového zabarvení (Švarný, 2001). Chan (1997) také tvrdí, že tyto větné částice jsou ve větší míře užívány právě ženami než muži. Ženy je používají, aby při projevu svých potřeb zněly slušněji. V pekingském dialektu se v posledních letech velmi rozmohlo užívání větné částice *ba* 吧 (Hu, 1981; Chan, 1997). Značí pauzu ve vyjadřování a obsah promluvy není úplně jednoznačný, protože v oznamovacích větách naznačuje subjektivní nejistotu. To je důvod, proč je tak oblíbený právě mezi ženami. Částice *ba* 吧 je také užívána hlavně pro zjemnění tónu projevu, dělá ji méně přímočarou a jasnou (Hu, 1981; Chan, 1997). Stejně tak se vyjadřuje i Shih (1984), která uvádí typické a nejčastější větné členy užívané ženami, a to *ma* 嘛, *ya* 呀, *ne* 呢, *la* 啦, *ye* 耶. K těm navíc přiřazuje i citoslovce, těmi jsou *aiyo* 哎哟 a *aiya* 哎呀. Mezi ně se řadí i výrazy, které jsou opět spíše využívány v projevech žen, *sigui*⁶ 死鬼 (*d'ábel, satan*), *tǎoyàn* 讨厌 (*otravný*), *wōde ma ya!* 我的妈呀! (*nebesa!* nebo *matičko!*). Je třeba zdůraznit, že tyto výrazy, citoslovce a větné partikule, nejsou výhradně ženské. Nicméně se jedná o to, že v případě častého používání v projevech mužů, na ně bude nahlíženo s opovržením jako na, již zmíněný, *niangniangqiang* (Shih, 1984).

2.3.3. Renjia 人家

Neméně důležitou známkou *sajiaa* je i osobní zájmeno *renjia* (odkazujeme na sebe jako „někdo“), které je užíváno pro první osobu a nahrazuje zájmeno *wo* 我 (*já*). Toto zájmeno je používáno výhradně ženami (Farris, 1995). Shih (1984) nahlíží na *renjia* jako na způsob, jakým ženy hovoří samy o sobě a jen zřídka použijí *wo*. Je to právě Chao (1995), kdo tvrdí, že je *renjia* v moderní čínštině význačně ženské zájmeno. Je používáno mladými dívkami i staršími ženami. V tomto případě nehraje věková hranice ani společenský status žen žádnou významnou roli. Ale v opačném případě, kdyby o sobě muž referoval jako *renjia*, byl by opět nazván *niangniangqiang* (Chao, 1995; Chan, 1997). Většinou o sobě takto mluví, když imitují ženské chování a vyjadřování. Jestliže o sobě takto mluví malí chlapci, budou rodiči opraveni, že se to neříká. Cílem používání tohoto zájmena je větší přitažlivost a ženskost mluvčího nebo slouží k lepšímu přesvědčování druhého účastníka konverzace, aby podlehl nebo přistoupil na návrhy ženy. Chao (1995) taky udává tři základní funkce, v jakých dochází k užití *renjia*. V prvním případě je to funkce, která navozuje intimnosti a důvěrnost, poukazuje na blízký vztah dvou mluvčích, ať už to jsou partneři, manželé, nejlepší kamarádi nebo matka s dcerou. Druhý případ, kdy dochází k užití *renjia*, nastane, když je jeden z mluvčích podřízený, většinou je to právě

⁶ *Ni zhege sigui!* – používá se buď jako vtíp nebo nadávka.

žena. Je na ni nahlíženo, jako na slabšího účastníka konverzace. Třetí funkcí je vzájemné ztotožnění se, právě proto, že oba účastníci konverzace jsou ženy (Chao, 1995).

2.3.4. Příkladové věty výše uvedených jevů

Pro názornou ukázkou výše zmíněných jazykových specifik si uvedeme některé příklady vět a rozebereme si jejich jazykové ukazatele. Jsou to věty, které zaslechneme v běžné konverzaci mezi Čiňany, nebo jsou lehce dohledatelné na různých internetových portálech. Věty jsou uvedeny ve zjednodušených znacích, v *pinyinu* a českým překladem.

1. 你坏哦！欺负人家，哼！ *Ni hao huai, o! Qifu renja, heng!* (*Jsi tak hrozný, o! Nešikanej mě tak, achjo!*) Je velmi pravděpodobné, že autorem této fráze byla žena, která svůj výrok směřovala na partnera. Typickým ukazatelem *sajiao* vyjádření je použití větné částice *o* 哦 a *heng* 哼. Navíc o sobě autorka mluvila jako *renjia*.

2. 不嘛不嘛，我要我要。 *Bu ma bu ma, wo yao wo yao.* (*Ne a ne, já chci, já chci.*) U této věty se můžeme domnívat, že byla vyřčena opět ženou nebo také dítětem. Jazykovým ukazatelem je hlavně dvojitá reduplikace výrazů a použití větné částice *ma* 嘛.

3. 就要就要，人家就要，不给就不理你了。 *Jiu yao jiu yao, renjia jiu yao, bu gei jiu bu li nile.* (*Chci a chci, když mi to nedáš, nebudu si tě všímat.*) V tomto příkladu máme veliké množství jazykových ukazatelů. Opět došlo k reduplikaci výrazů, autor(ka) na sebe odkazuje pomocí zájmena *renjia* a navíc používá i adverbium *jiu*.

4. 人家就是想要你多关心一点！ *Renjia jiushi xiangyao ni duo guanxin yidian!* (*Jen si přeji, aby ti na mne trochu více záleželo!*) Autor(ka) na sebe ve vyjádření odkazuje opět pomocí zájmena *renjia*, také je použita adverbium *jiu*.

5. 没人跟你一起啊！我陪你吧！ *Mei ren gen ni yiqi a! Wo pei ni ba!* (*Nikdo s tebou není, a! Doprovodím tě, dobře?*) V tomto případě se určitě jedná o muže, který vyjádřil starost o partnerku/kamarádku a chce ji pro její bezpečí doprovodit domů.

6. 你好讨厌哦！ *Ni hao taoyan o!* (*Ty jsi tak otravný, o!*) S největší pravděpodobností se jedná opět o výrok ženy, která vyjadřuje pomocí adjektiva *taoyan* svou nelibost, kterou zvýraznila ještě víc použitím *hao*. Nakonec svou výpověď zakončila a zabarvila použitím větné částice *o* 哦.

7. 不要这样嘛! *Buyao zheyang ma!* (*Já to takto nechci!*) Dalším příkladem je také výrok ženy, která vyjadřuje odmítnutí věci/situace. Věta je opět citově zabarvena pomocí větné částice *ma* 嘛. Pokud bychom větu slyšeli, mohlo by se stát, že místo *zheyang*, uslyšíme *jiang*.

8. 人家不开心! *Renjia bu kaixin!* (*Nemám radost!*) Autor(ka) na sebe opět odkazuje pomocí zájmena *renjia* a vyjadřuje svou nespokojenost.

9. 人家不要了啦! *Renjia buyaole la!* (*Já to nechci!*) Autorem je opět pravděpodobně žena, která vyjadřuje svůj nesouhlas. Opět o sobě mluví jako *renjia* a navíc větu zakončila větnou částicí *la* 啦.

10. 讨厌死了, 不吃炒面。 *Taoyan sile, bu chi chaomian.* (*Jsem tak strašně otrávená, nechci smažené nudle!*) Během rozboru předcházejících vět jsme si mohli povšimnout, že adjektivum *taoyan* je opravdu hojně užíváno. V tomto případě je míra vyjádřená ještě výrazem *sile*.

3. PRAKTICKÁ ČÁST

3.1. Cíle práce

V praktické části jsme se zaměřili na samotnou percepci tohoto stylu rodilými mluvčími obou genderů a jeho použití. Hlavním cílem práce bylo zjistit, zda a jak se liší vnímání *sajiaa*, jaký mají na *sajiao* pohled muži a jaký ženy. Šlo nám zejména o zjištění, zda mají oba gendery na tento fenomén stejný pohled, popřípadě, pokud se jejich pohledy liší, pokusili jsme se tyto pohledy porovnat. Cílem je také porovnání teoretického základu uvedeného v teoretické části s nabytými praktickými informacemi. Vedlejším cílem pak bylo zjistit, v jakých situacích se respondenti s tímto stylem setkávají podle jejich osobních zkušeností.

3.1.1. Výzkumné otázky

- 1) Jaké je vnímání *sajiaa* ze strany mužů a žen?
- 2) Jaké jsou hlavní specifika *sajiaa* podle mužů a žen?
- 3) Jak často je *sajiao* užíváno?

3.2. Metodologie

3.2.1. Výzkumný soubor

Výzkum byl realizován v letním semestru akademického roku 2016/2017 během studijního pobytu v Čínské lidové republice. Data byla sbírána pomocí dotazníkového šetření. V rámci výzkumu jsme oslovili jak muže, tak ženy, kteří byli rodilými mluvčími standardní čínštiny. Věkové omezení respondentů nebylo stanoveno.

Pro zajímavost byli muži i ženy následně rozděleni do dvou věkových skupin. První skupinou byli respondenti do 25 let včetně a druhou skupinou byli respondenti od 25 let výše. Hranice 25 let byla vybrána z toho důvodu, že je v odborné literatuře uváděna jako průměrný věk, kdy dochází v čínské společnosti ke vstupu do manželského svazku (Li, 1985). Dalším z důvodů pro rozdělení respondentů dle věku byla snaha zjistit, zda se respondenti pod 25 let a nad 25 let názorově liší nebo zda je jejich názor obdobný.

Celkový počet respondentů byl 112. Po pečlivé analýze všech vyplněných dotazníků se počet použitelných dotazníků zredukoval na počet 100 (50 mužů a 50 žen). 51,79 % z celkového počtu respondentů byli muži ve věkovém rozmezí 18-44 let. Ženské respondentky tvořily 48,21 % z celkového počtu tázaných osob. Ženy odpovídaly věkovému rozmezí 14-35 let.

3.2.2. Výzkumná metoda

Výzkum byl proveden formou dotazníkového šetření prostřednictvím on-line dotazníku na čínském portálu Wenjuanxing, který nabízí obdobné služby, jako české portály na vytváření a vyplňování dotazníků. Tento dotazník má dvě různé varianty podle toho, zda je určen mužům nebo ženám. Dotazník byl vyplňován anonymně. Obě verze dotazníku mají 10 položek. V příloze uvádím dvě verze dotazníku, a to v českém jazyce a čínském jazyce. Čínská verze byla prošla korekturou rodilého mluvčího.

Vytvořený dotazník byl šířen pomocí čínské sociální sítě Wechat, která byl pro výzkum klíčová. Jelikož přímé osobní oslovování respondentů, zejména žen, nefungovalo podle mých představ, právě Wechat hrál tedy významnou roli v šíření dotazníků a v počtu oslovených respondentů. Při šíření byla nejprve použita metoda cíleného zasílání konkrétním respondentům. Výhodou přímého oslovování v soukromých zprávách byla rychlost vyplňování dotazníkových otázek. K rychlému vyplnění dotazníku napomáhal i fakt, že dotazník byl sestaven velmi jednoduše, přehledně a v krátkých otázkách. Zejména mužská část respondentů nabídla pomoc a dotazník následně přeposílala dalším potencionálním respondentům.

V tomto dotazníku byly otázky uzavřené, otevřené a otázky typu multiple choice. U otevřených otázek měli respondenti dostatek prostoru, kde se mohli k dané položce a problematice podle libosti vyjádřit. Otázky pro muže a ženy se mírně lišily. Rozdílnost v otázkách byla hlavně v tom, jakým způsobem jsme se na dané téma ptali. Dotazníky obsahují i 4 stejné otázky, kde byl význam a způsob tázání zachován. První položkou u obou dotazníků byl dotaz na věk respondenta, v následující kapitole začneme analýzu od otázky č. 2. Z 58 vyplněných mužských dotazníků bylo ke zpracování využito 50. Z 54 ženských dotazníků odpovídalo k dalšímu použití rovněž 50 dotazníků. V následující kapitole použijeme metodu srovnávání mezi mužskými respondenty a ženskými respondentkami. Důvodem tohoto postupu je předpoklad, že se v jejich odpovědích projeví rozdílné vnímání komunikačního stylu *sajiao*.

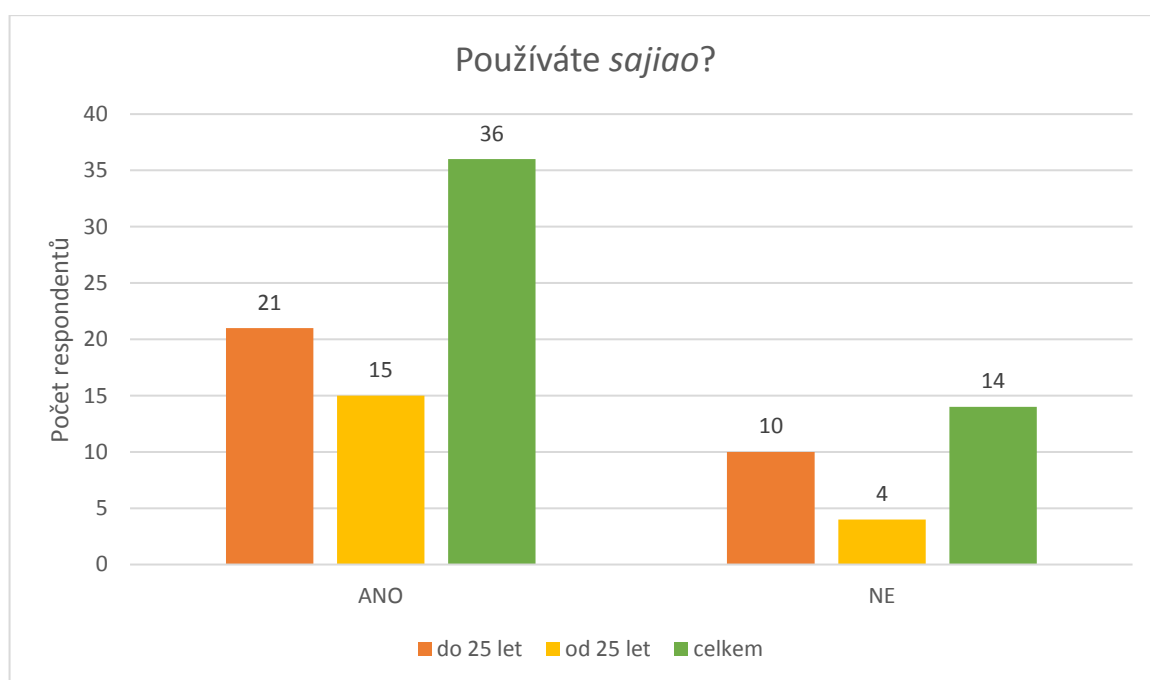
3.3. Výsledky výzkumu

Výsledky výzkumného šetření jsou prezentovány formou grafů. Struktura výsledků odpovídá pořadí výzkumných otázek, nejprve je analyzována otázka z dotazníku pro ženy, následně otázka z dotazníku pro muže.

3.3.1. Výsledky výzkumu vztahující se k výzkumné otázce č. 1

V této kapitole jsou prezentovány souhrnné výsledky na otázky č. 2, 3, 4 a 8 v ženské verzi dotazníku a výsledky na otázky č. 2, 3, 4, 6 a 8 v mužské verzi dotazníku. Výzkumná otázka č. 1 „Jaké je vnímání *sajiaa* ze strany mužů a žen?“.

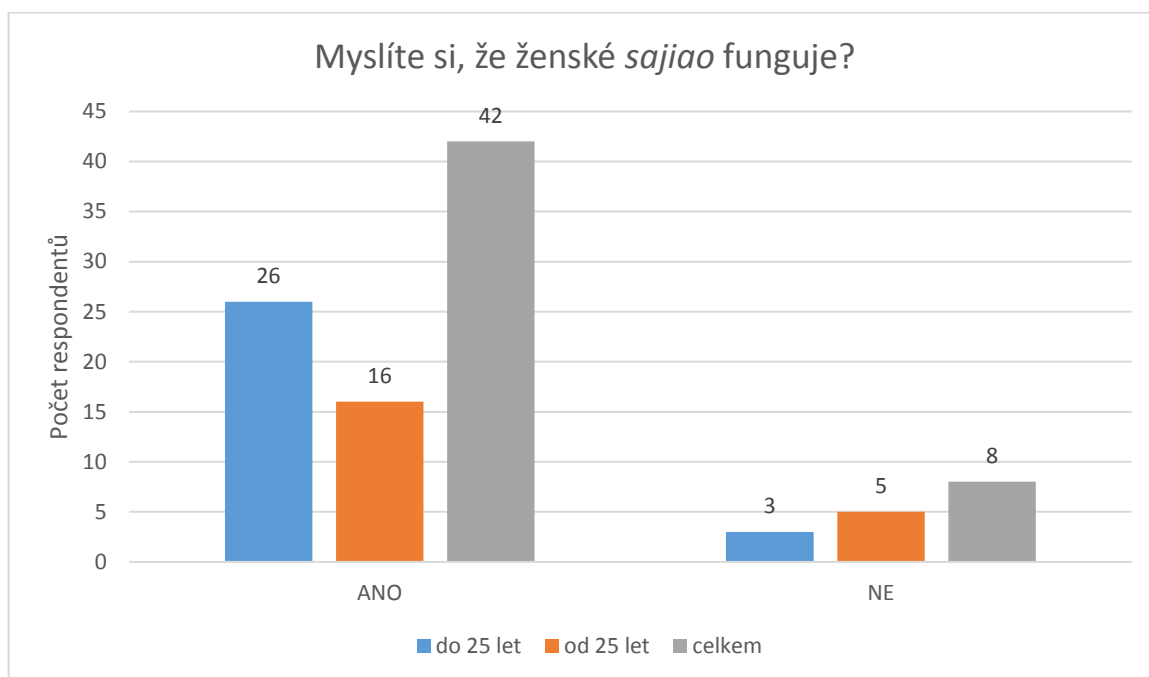
V dotazníku pro ženy zní otázka č. 2 „Používáte *sajiao*?“.

Graf 1 Odpovědi na otázku: „Používáte *sajiao*?“

Výsledky ukázaly, že drtivá většina tázaných žen, tedy 36 žen z 50 (72 %), používá během komunikace styl *sajiao*. Z těchto 36 žen je 21 žen (58 %) do 25 let a 15 žen (42 %) od 25 let výše. Můžeme tedy pozorovat to, že je *sajiao* používáno jak mladými ženami během dospívání, tak i ženami, u kterých je předpoklad, že jsou v dlouhodobém vztahu či v manželství. Pouze 14 žen z 50 (28 %) odpovědělo, že *sajiao* nepoužívá.

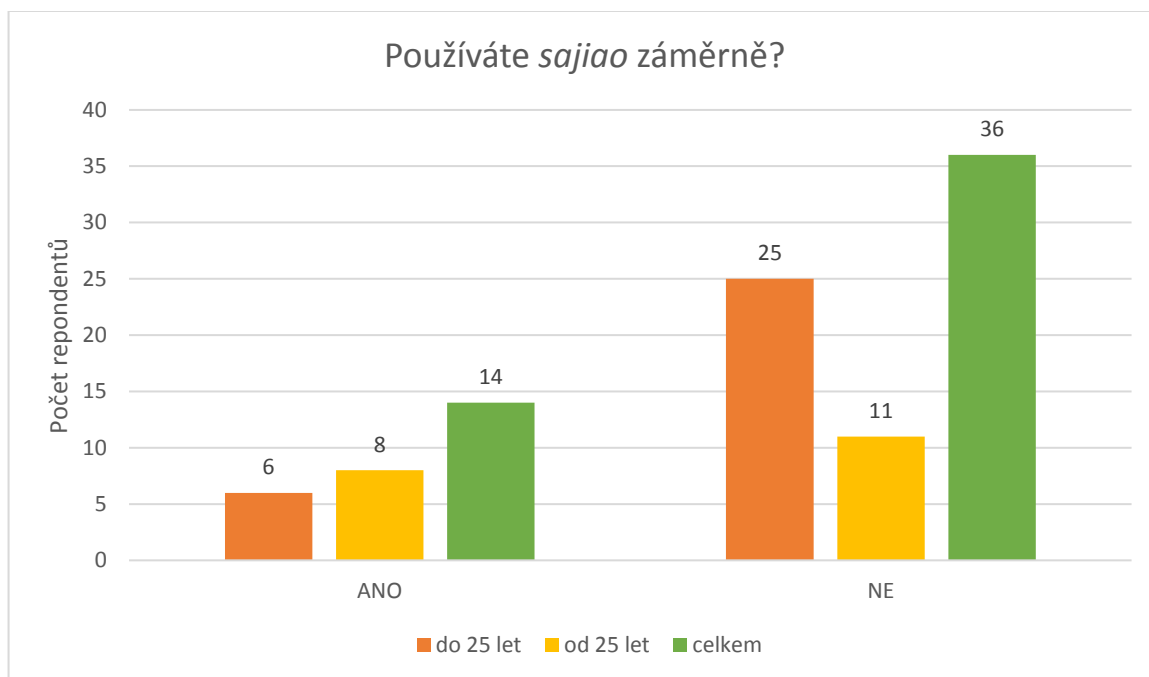
V dotazníku pro muže zní otázka č. 2 „Myslíte si, že ženské *sajiao* funguje?“.

Graf 2 Odpovědi na otázku: „Myslíte si, že ženské *sajiao* funguje?“

Z výsledků je patrné, že 42 tázaných mužů z 50 (84 %) je přesvědčeno o tom, že pokud žena používá *sajiao*, a tento její komunikační akt je přesvědčivý, bude tento projev *sajiaa* fungovat. Z grafu vyplývá, že pouze 8 mužů (16 %) si myslí, že *sajiao* fungovat nebude. Pro zajímavost se můžeme také podívat na věkové rozdělení odpovídajících. 26 respondentů (62 %) pod 25 let s tvrzením souhlasí, pouze 3 (37 %) jsou proti. Respondenti nad 25 let jsou také rozděleni na ty, kteří s tvrzením souhlasí, těch je 16 (38 %), a ty, kteří odpověděli negativně, těch je 5 (63 %). Z této analýzy tedy vyplývá, že drtivá většina mužů si je vědoma toho, že ženská zbraň *sajiao* funguje.

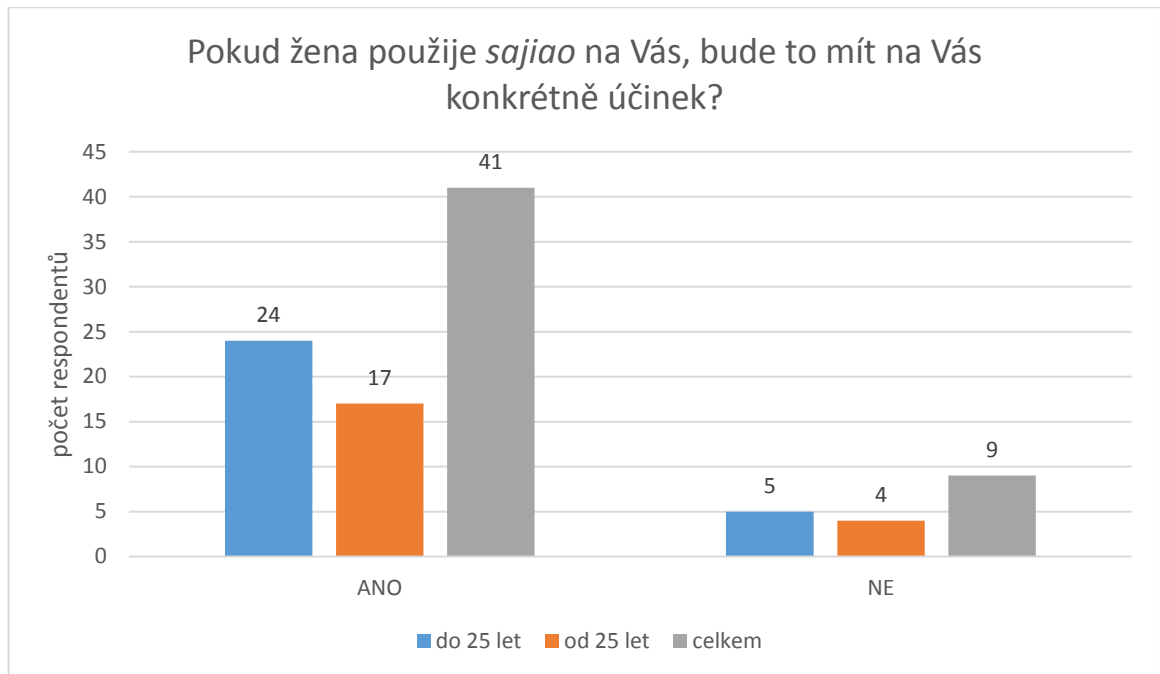
Otázka č. 3 v ženské verzi dotazníku zní „Používáte *sajiao* záměrně?“. U žen nás tedy bude zajímat, zda jejich *sajiao* přichází přirozeně nebo se samy rozhodnou a záměrně *sajiao* během komunikace použijí ve svůj prospěch.

Graf 3 Odpovědi na otázku: „Používáte *sajiao* záměrně?“

Z grafu vyplývá, že z 50 tázaných žen odpovědělo pouhých 14 kladně. To znamená, že 28 % žen používá *sajiao* záměrně, aby dosáhlo svého cíle. Jsou to právě ženy nad 25 let, počtem 8 (57 %), které odpověděly, že *sajiao* je v jejich případě záměrné. Co se týče žen do 25 let, kladně odpovědělo 6 žen (43 %). Většina tázaných žen, tedy 36 respondentek (72 %), odpověděla, že *sajiao* nepoužívá záměrně. Mezi nimi je 25 žen (69 %) do 25 let, které odpověděly, že *sajiao* užívají nezáměrně. Žen nad 25 let, které odpověděly negativně, je 11 (31 %). Můžeme tedy předpokládat, že své nadání pro *sajiao* považují za přirozenou a nenucenou dovednost.

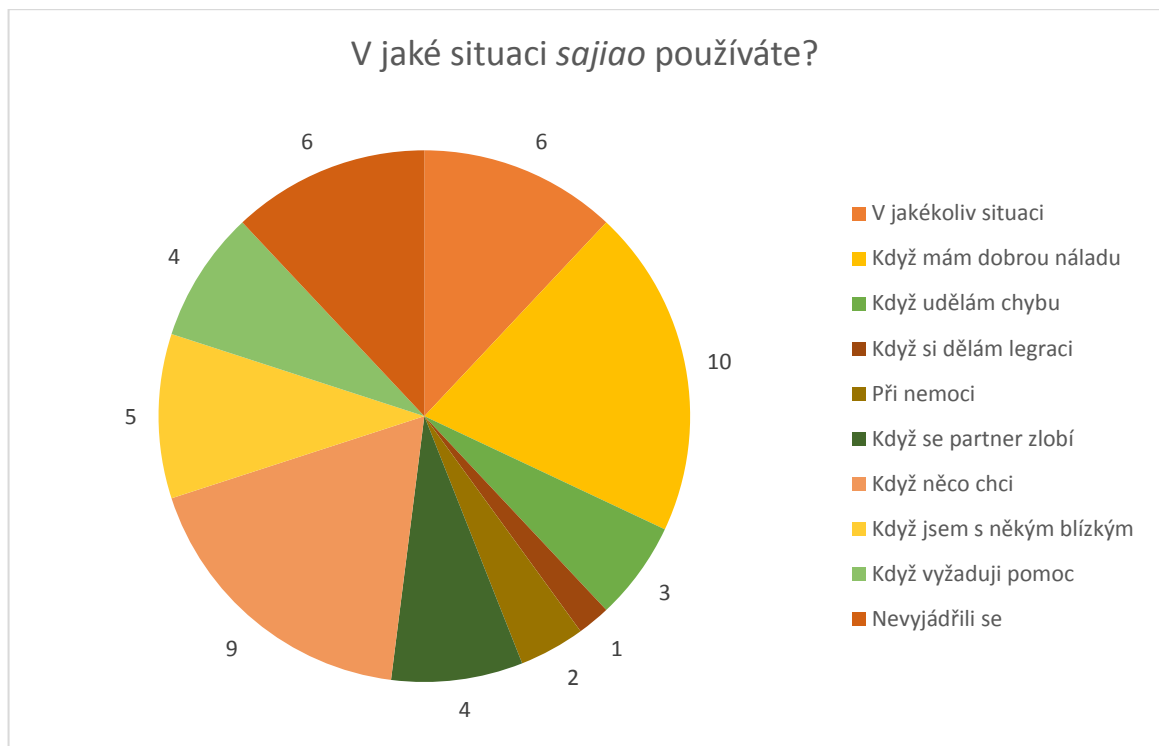
V mužské verzi dotazníku zní otázka č. 3 „Pokud žena použije *sajiao* na Vás, bude to mít na Vás konkrétně účinek?“. Tato otázka navazuje na otázku č. 2. Pokud v předcházející otázce odpovědělo 42 mužů, že *sajiao* funguje, tak v této otázce č. 3 se dozvíme, zda zapůsobí *sajiao* i na jeho konkrétní osobu.

Graf 4 Odpovědi na otázku: „Pokud žena použije *sajiao* na Vás, bude to mít na Vás účinek?“

Z tohoto grafu lze krásně vyčíst, že 41 mužů (82 %) přiznává, že na ně konkrétně bude mít *sajiao* účinek a nějakým způsobem je dokáže ovlivnit. V předchozí otázce odpovědělo 42 mužů, že *sajiao* funguje. Pouze jeden muž tedy odpověděl, že na něj *sajiao* účinné nebude. 9 mužů z 50 tvrdí (18 %), že na ně by styl *sajiao* žádný vliv neměl. Pro zajímavost můžeme opět vidět i věkové rozdělení u odpovědí. 24 mužů (59 %) pod 25 let přiznává, že by se *sajiaem* nechalo ovlivnit, pouze 5 z nich (56 %) tvrdí, že ne. U mužů nad 25 let je to obdobné, většina mužů, tedy 17 respondentů (41 %), tvrdí, že by je *sajiao* ovlivnilo a 4 muži (44 %) odpověděli, že na ně by *sajiao* účinek nemělo.

Dostáváme se k první položce dotazníků, které spolu vzájemně souvisí. Ptáme se, v jakých situacích ženy *sajiao* používají a v jakých situacích se se *sajiaem* setkali muži. V ženské verzi dotazníku otázka č. 4 zní „V jaké situaci *sajiao* používáte?“. Jedná se také o první otevřenou otázku, kde respondenti libovolně vyplnili odpověď podle svých zkušeností.

Graf 5 Odpovědi na otázku: „V jaké situaci *sajiao* používáte? “

V této otevřené otázce se ženy vyjadřovaly následovně. 10 respondentek (20%) uvedlo, že *sajiao* používají tehdy, když mají dobrou náladu. 9 respondentek (18%) uvedlo, že *sajiao* používají, jestliže od partnera něco chtějí, to zahrnuje materiální i emoční požadavky. 6 respondentek (12%) *sajiao* používá kdykoliv se jim to hodí a na situaci jim nezáleží. Stejný počet 6 respondentek (12%) se k situaci nevyjádřilo. 5 respondentek (10%) odpovědělo, že *sajiao* používá, když jsou s někým z rodiny, s partnerem nebo blízkým přítelem. 4 respondentky (8%) uvedly, že se k *sajiau* přiklání v případě, že potřebují od někoho pomoci. 4 respondentky (8%) přiznaly, že *sajiao* používají, když se na ně partner zlobí. 3 respondentky (6%) *sajiao* používají, když udělají chybu. 2 ženy (4%) uvedly, že *sajiao* používají, když je partner (nebo ony samy) nemocný. 1 žena (2%) odpověděla, že *sajiao* používá, když si dělá z partnera legraci.

Naopak, u mužů zní otázka č. 4 mírně odlišně, a to „V jaké situaci jste se se stylem *sajiao* setkal?“.

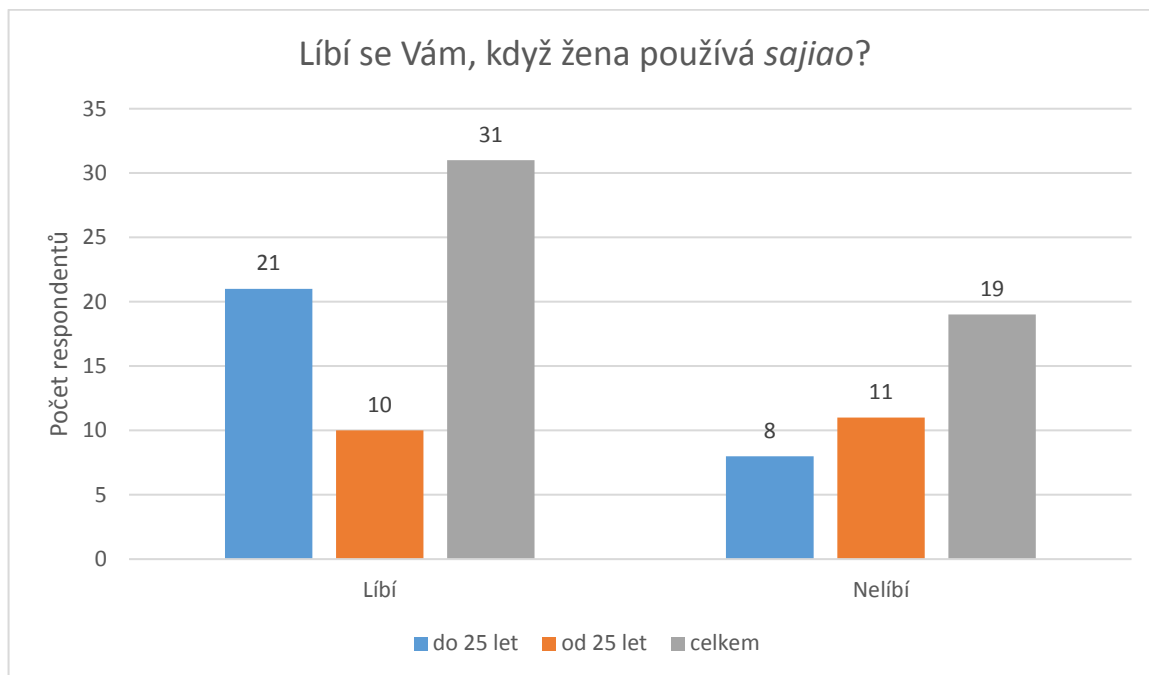
Graf 6 Odpovědi na otázku: „V jaké situaci jste se se stylem *sajiao* setkal?“.

Na tuto otevřenou otázku se 14 mužů (28 %) shodlo, že ženy *sajiao* používají, když potřebují a vyžadují od partnera pomoc. O polovinu méně respondentů, tedy 7 mužů (14 %), odpovědělo, že se stylem *sajiao* přišli do kontaktu, když partnerky chtěly něco koupit nebo dostat dárkem. 6 respondentů (12 %) se shodlo na tom, že ženy *sajiao* používají, když se zmýlí a udělají chybu. 5 mužů (10 %) uvedlo, že ženy *sajiao* používají neustále, nehledě na to, v jaké situaci se nacházejí. 4 muži (8 %) zmínili, že jejich partnerky používají *sajiao*, když chtějí někam do podniku na jídlo. Další 4 respondenti (8 %) odpověděli, že ženy *sajiao* používají, aby své partnery o něčem přesvědčily nebo získaly jejich souhlas. 3 muži (6 %) se se *sajiaem* setkali během zamilování. 3 respondenti (6 %) se nevyjádřili nebo si přesnou situaci nevybavili. 2 odpověděli respondentů byly (4 %), že se se stylem *sajiao* setkali během různých konverzací. Poslední 2 muži (4 %) uvedli, že ženy na ně použily *sajiao*, když od nich chtěly peníze.

Ženy přiznávají, že *sajiao* používají hlavně tehdy, když se cítí dobře a mají dobrou náladu. Významnou roli hraje tedy emoční stránka žen. Podle zkušeností 28 % mužských respondentů, používají ženy *sajiao* hlavně v případech, kdy potřebují pomoc. Tuto odpověď

uvedlo pouze 8 % žen. Druhá nejpočetnější odpověď, a to „když něco chci“, se shodovala u odpovědí mužů i žen.

Výzkumné otázky č. 1 se týká i otázka č. 6 v mužské verzi dotazníku. Otázka zní „Líbí se Vám, když žena používá *sajiao*“. Z předchozí odpovědi víme, že je *sajiao* u žen velmi oblíbené. Zajímá nás tedy, zda je tomu tak i v případě mužů.

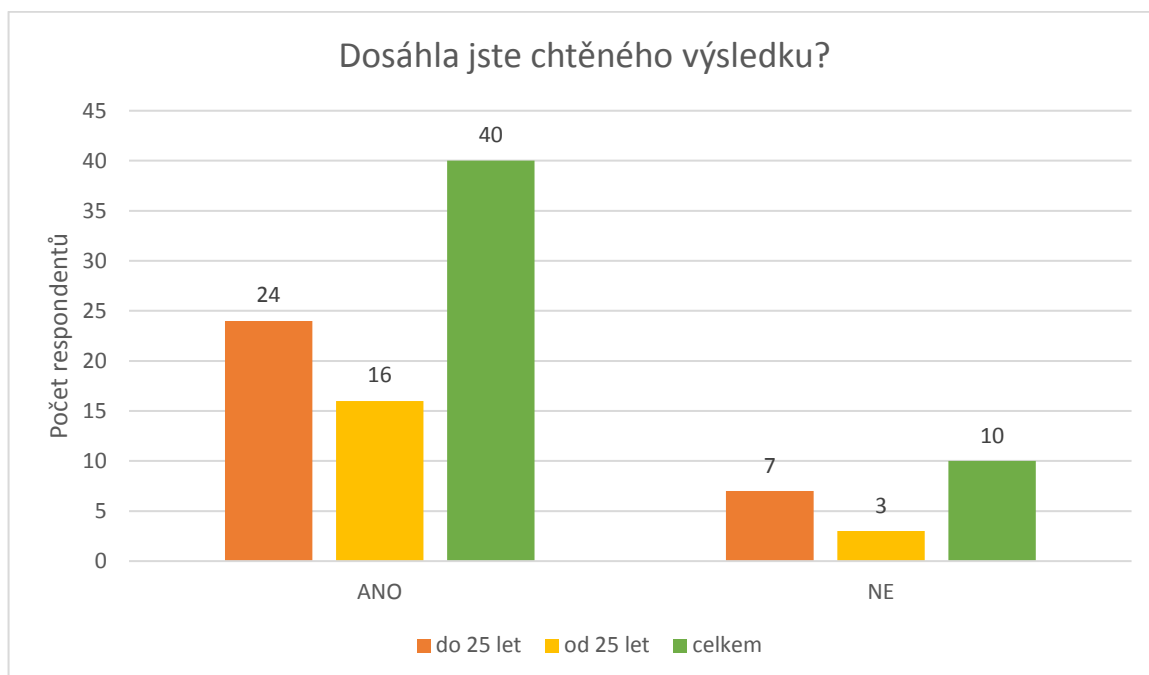

Graf 7 Odpovědi na otázku: „Líbí se Vám, když žena používá *sajiao*?“

Odpovědi nejsou tak jednoznačné, jak by se očekávalo. U žen je *sajiao* velmi užíváno a oblíbeno, ale jen 31 mužům z 50 (62 %) se tento komunikační styl líbí. Je velmi zajímavé, že u odpovědi „líbí“ převažuje počet mladších respondentů do 25 let o celých 11 mužů. Odpověď „nelíbí“ volilo 19 mužů z 50 (38 %), kde naopak převažuje počet respondentů nad 25 let.

Ve výsledcích sice stále převažují kladné odpovědi, ovšem převaha nad negativní odezvou není tak markantní. Odpovědi se samozřejmě odvíjí od osobních zkušeností odpovídajících a taky v jaké míře se se stylem *sajiao* setkali.

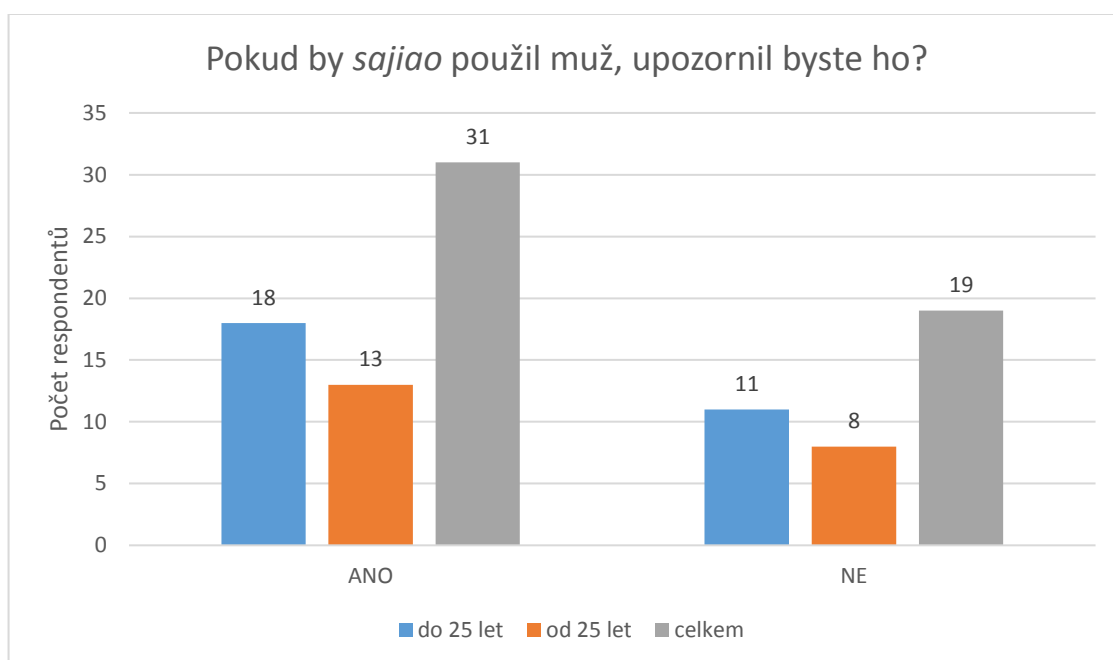
Další důležitou otázkou pro ženy byla otázka č. 8, která má za cíl zjistit, zda se ženám povedlo dosáhnout svého cíle. To souvisí také s tím, jak dobrý a přirozený je jejich projev *sajiaa*.

Graf 8 Odpovědi na otázku: „Dosáhla jste chtěného výsledku?“

40 žen z 50 (80 %) pomocí tohoto komunikačního stylu s přehledem dosáhlo svého cíle. V úspěšnosti převládají ženy do 25 let, kterých je 24 (60 %). Žen nad 25 let, které dosáhly svých cílů je 16 (40 %). Pouze 10 respondentek (20 %) odpovědělo, že svého cíle nedosáhlo. Neúspěšných bylo 7 žen (70 %) pod 25 let a 3 ženy (30 %) nad 25 let. Úspěšnost žen závisí na jejich umu a jim stanoveném cíli. Pokud se podíváme zpět na graf 2 a graf 4, kde muži přiznávají, že kvalitní projev *sajiaa* funguje i na jejich konkrétní osobu, zjistíme, že nám tahle tvrzení podporují graf 8. Přestože se tento styl zamlouvá jen 62 % mužských respondentů, úspěšnost žen bývá vysoká.

V teoretické části jsme se zmínili, že je užití *sajiao* možné nejen ženami, ale i muži. Společnost na ně ale nahlíží spíše negativně a s opovržením. Cílem následující otázky č. 8 v mužské verzi je zjistit, zda by muž jiného muže, v případě, že by použil *sajiao*, upozornil.

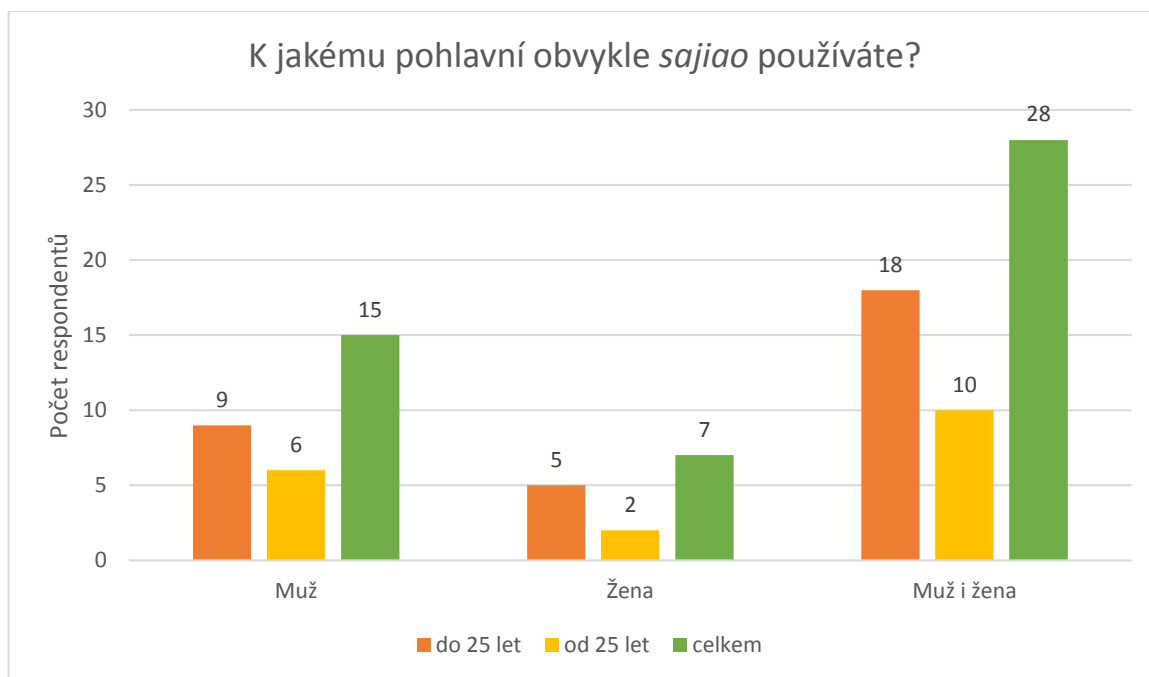
Graf 9 Odpovědi na otázku: „Pokud by *sajiao* použil muž, upozornil byste ho?“

V případě, že by muž používal *sajiao*, tak by jej 31 mužů z 50 (62 %) na jeho chování upozornilo. Naopak 19 respondentů (38 %) by jeho chování nechalo bez povšimnutí. Kritice by se muž používající *sajiao* nevyhnul. Významný faktor u mužského *sajiao* je to, zda jsou muži přátelé. Často se stává, že muži napodobují ženské *sajiao* z legrace.

3.3.2. Výsledky výzkumu vztahující se k výzkumné otázce č. 2

V této kapitole jsou prezentovány souhrnné výsledky na otázky č. 6, 7 a 9 v ženské verzi dotazníku a výsledky na otázky č. 7 a 9 v mužské verzi dotazníku. Výzkumná otázka č. 2 „Jaké jsou hlavní specifika *sajiao* podle mužů a žen?“

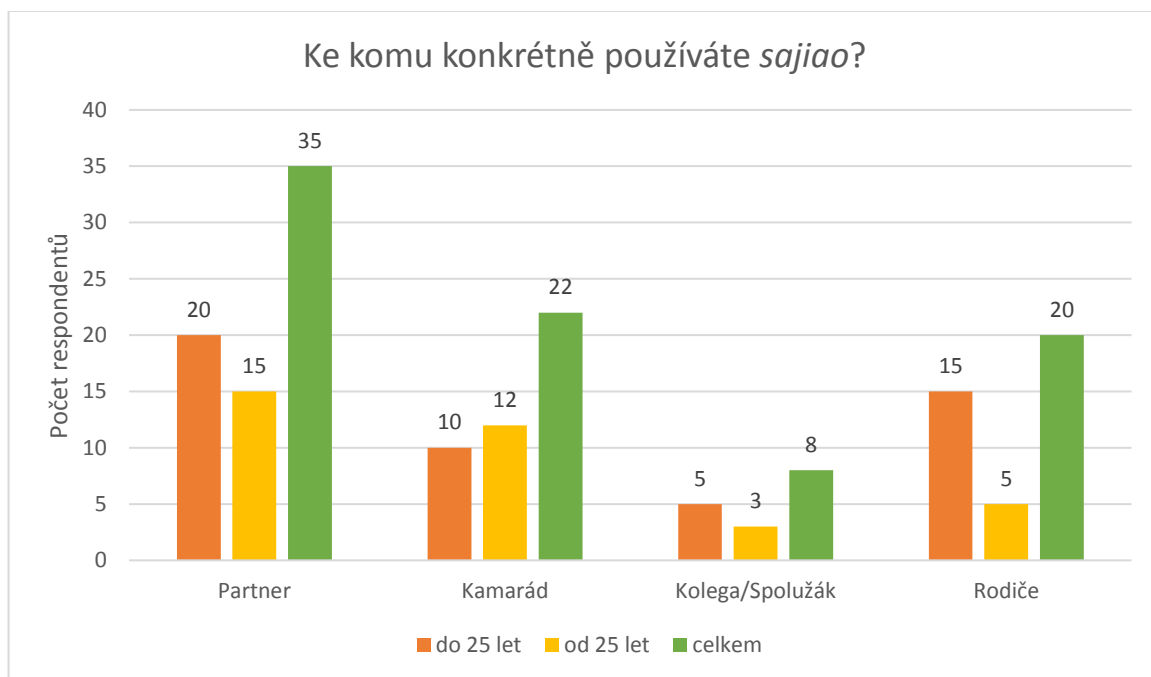
Otázkou č. 6 v dotazníku pro ženy bylo „K jakému pohlaví obvykle *sajiao* používáte?“ Zajímá nás tedy, zda ženy používají *sajiao* výhradně na muže.

Graf 10 Odpovědi na otázku: „K jakému pohlaví obvykle *sajiao* používáte?“

Z grafu 10 je zřetelné, že 28 žen z 50 (56 %) používá *sajiao* jak při komunikaci s muži, tak při komunikaci s ženami. U této možnosti dominují odpovědi žen do 25 let, kterých bylo 18 (64 %). Respondentek nad 25 let bylo 10 (36 %). 15 respondentek (30 %) používá *sajiao* výhradně během komunikace s muži. K této možnosti se přiklonilo 9 žen (60 %) do 25 let a 6 žen (40 %) nad 25 let. Poměrně vysoké číslo, 7 respondentek (14 %), používá *sajiao* hlavně v komunikaci s ženami. Co se týče věku, 5 respondentek (71 %) bylo do 25 let a 2 respondentky (29 %) nad 25 let. Výsledek je poměrně překvapivý, není to sice nic neobvyklého, že ženy používají *sajiao* s ženami, ale předpokladem bylo, že většinou odpovědí budou „muži“.

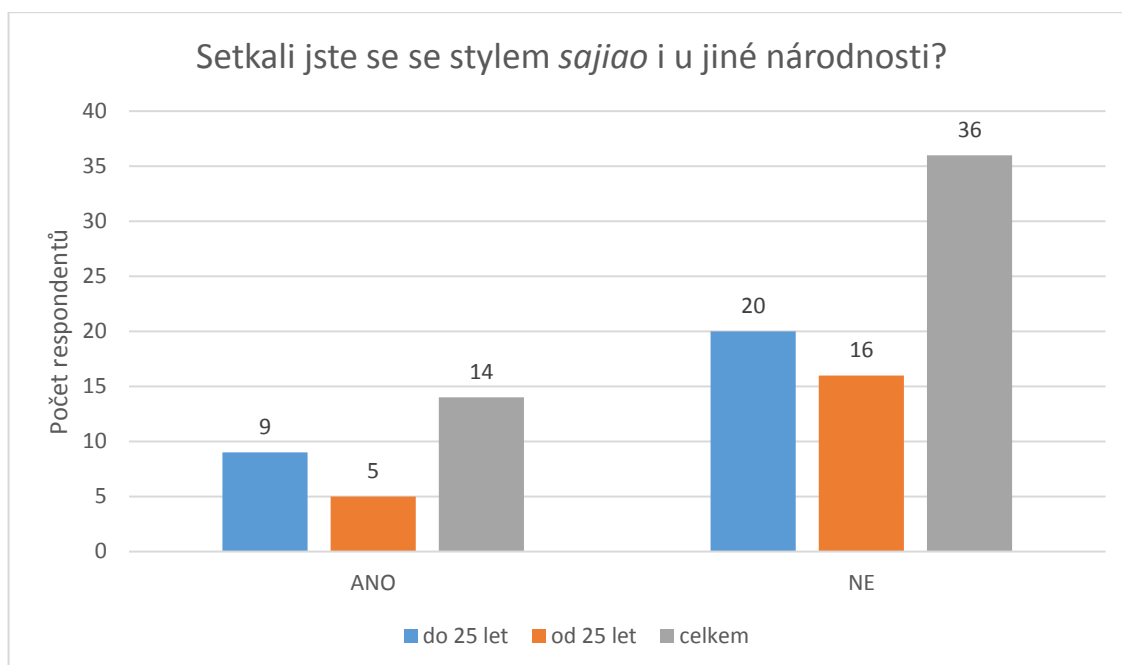
Otázka č. 7, která je v přímé návaznosti na otázku č. 6, zní „Ke komu konkrétně používáte *sajiao*?“ Tato otázka byla typu multiple choice, takže respondentky mohly vybrat více možností.

Graf 11 Odpovědi na otázku: „Ke komu konkrétně používáte *sajiao*?“

Graf 11 potvrzuje tvrzení, že ženy *sajiao* používají hlavně během komunikace s partnerem (35 hlasů). Podle dalších výsledků je zřejmé, že se velmi často přiklání k *sajiau* během komunikace s přáteli (22 hlasů) a rodiči (20 hlasů). Rodiče zaostávají za kamarády o pouhé 2 hlasy. Co se týče porovnání podle věku, jsou si odpovědi velmi podobné. Pouze v porovnání hlasů u odpovědi „rodiče“ můžeme pozorovat výraznou převahu hlasů mladších ročníků do 25 let, 15 z 20 (75 %).

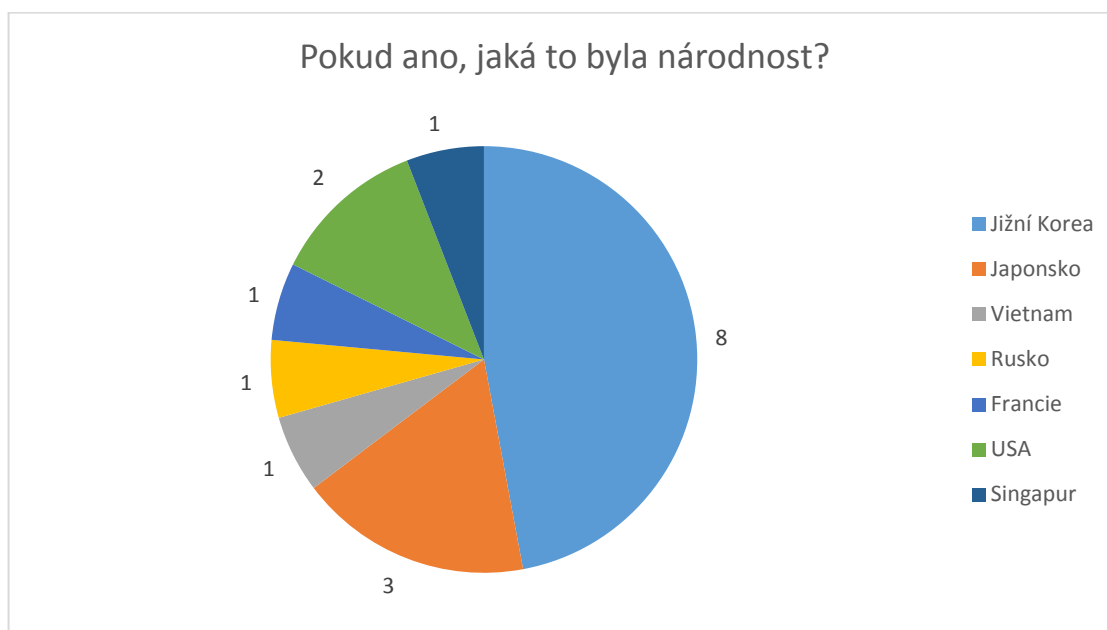
Následující otázka č. 7 v dotaznících pro muže zní „Setkali jste se se stylem *sajiao* i u jiné národnosti?“. Respondenti na tuto uzavřenou otázku odpovídali „ano“ a „ne“. V případě odpovědi „ano“ měli možnost vyjádřit se v otevřené podotázce, která zní „Pokud ano, jaká to byla národnost?“.

Graf 12 Odpovědi na otázku: „Setkali jste se se stylem *sajiao* i u jiné národnosti?“

Tyto odpovědi se odvíjí od toho, do jaké míry se Číňané s cizinkami setkávají a jak často jsou s nimi v kontaktu. 36 respondentů (72 %) uvedlo, že styl *sajiao* u jiné národnosti nezpozorovali. Kladně odpovědělo 14 mužů (28 %). O jaké národnosti se jednalo uvádím v grafu 13.

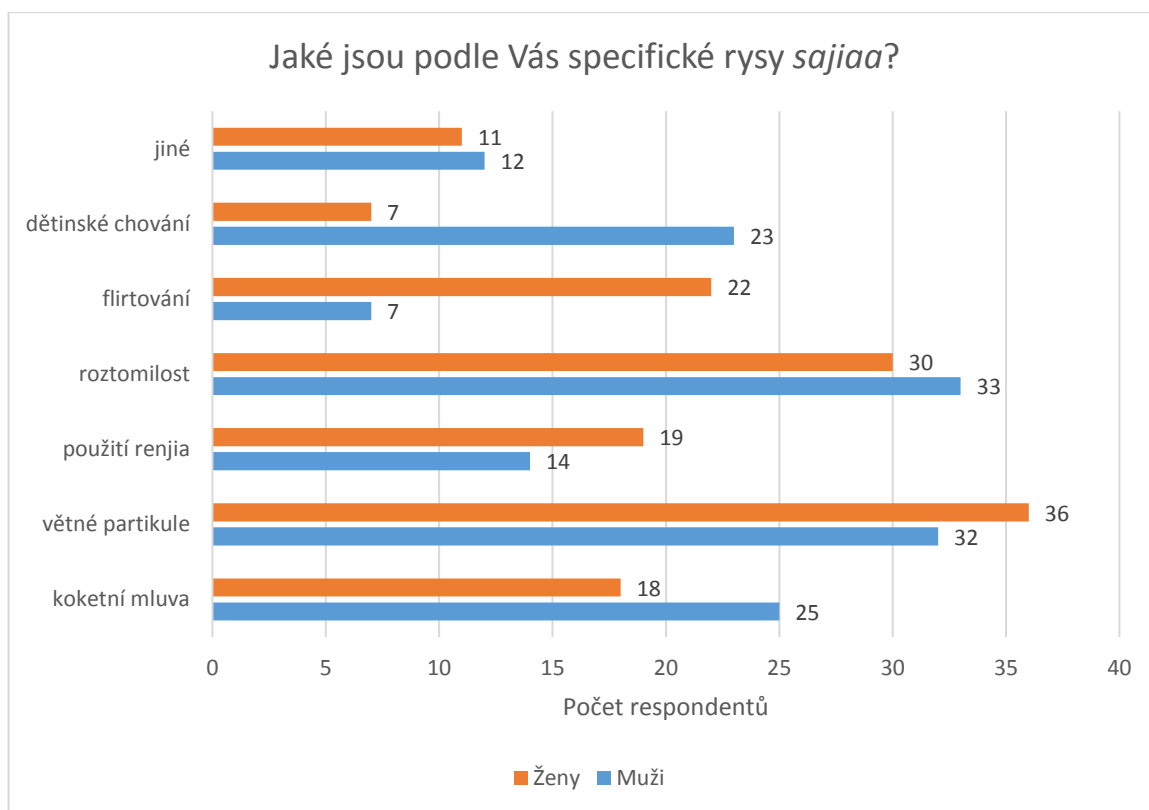
Výsledky na podotázku „Pokud ano, jaká to byla národnost?“ jsou následující.

Graf 13 Odpovědi na otázku: „Pokud ano, jaká to byla národnost?“

Z grafu lze jasně vyčíst, že převažují asijské národnosti a země jako Jižní Korea, kterou uvedli respondenti 8krát. Druhý největší počet, 3 hlasy, získalo Japonsko, následně 2 hlasy pro USA. Po jednom hlase získaly země Vietnam, Rusko, Francie a městský stát Singapur. Dominance asijských států je výrazná. Zajímavé jsou odpovědi USA a Francie, kde není žádný podobný koncept roztomilosti znám. Buď byly představitelky těchto zemí obeznámeny s tímto *sajiao* stylem nebo se jen muži mylně domnívali, že ženy těmito známkami chování během jejich společné konverzace disponují.

Položka č. 9 je v obou dotaznících totožná a zní „Jaké jsou podle Vás specifické rysy *sajiaa*?“. Typické rysy už nám jsou známe. Zajímá nás, zda tyto rysy vnímají během komunikace ženy i muži stejně, a které rysy *sajiaa* se jim během komunikace nejvíce vryly do paměti. Otázka je typu multiple choice a respondenti mohli vybrat více možností.

Graf 14 Odpovědi na otázku: „Jaké jsou podle Vás specifické rysy *sajiaa*?“

Podle reakcí žen (36 hlasů) jsou pro *sajiao* nejtypičtější větné partikule *la* 啦, *ba* 吧, *ou* 喔, *ya* 呀, *a* 啊, *ye* 耶, *yo* 哟, *ma* 嘛, *ne* 呢. Druhý nejvíce charakteristický prvek je podle žen „roztomilost“ (30 hlasů) a třetí „flirtování“ (22 hlasů), ve kterém se reflektuje ženskost uživatelky. Poté následuje rovněž velmi početná odpověď „použití *renjia*“ (19 hlasů), dále byla odpověď s 18 hlasy „koketní mluva“. Nejméně typická je podle žen dětskost. Je třeba připomenout, že výše zmíněné charakteristiky nenesou žádné negativní konotace.

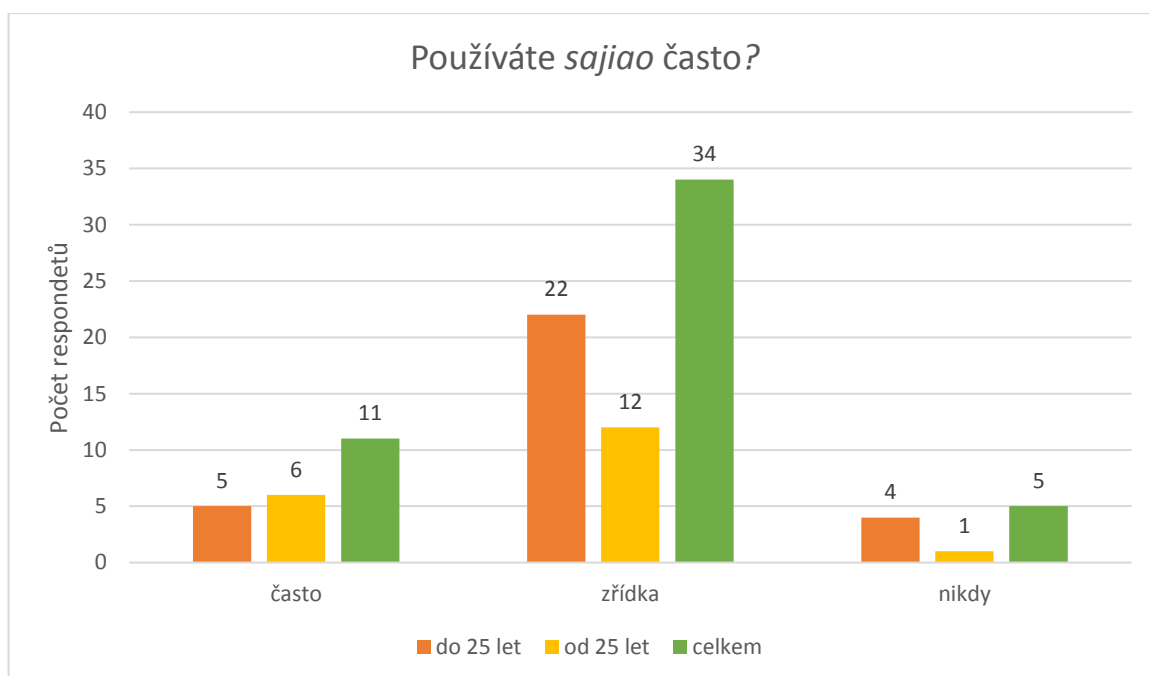
Podle mužů je hlavním charakteristickým rysem *sajiaa* roztomilost (33 hlasů). O hlas méně, tedy 32 hlasů, získaly větné partikule. Třetí nejčastější odpovědí byla „koketní mluva“ (25 hlasů), která u žen nebyla tak častá. Další odlišnou odpovědí je „dětskost“, pro kterou hlasovalo 23 mužů, u žen měla tato položka pouze 7 hlasů. Následně 14 mužů hlasovalo pro „použití *renjia*“ a nejméně hlasů získalo „flirtování“ s pouze 7 hlasy. 11 žen a 12

mužů hlasovalo pro položku „jiné“, ale své odpovědi blíže nespecifikovali, přestože k tomu měli prostor.

3.3.3. Výsledky výzkumu vztahující se k výzkumné otázce č. 3

V této kapitole jsou prezentovány souhrnné výsledky na otázky v ženské verzi dotazníku č. 5 a 10 a výsledky na otázky v mužské verzi dotazníku č. 5 a 10. Výzkumná otázka č. 3 „Jak často je *sajiao* užíváno?“.

Otázka č. 5 v obou verzích dotazníků významově totožná a respondenti měli na výběr ze tří odpovědí. Žen se ptáme „Používáte *sajiao* často?“, u mužů je způsob otázky mírně odlišný. U této otázky je hlavním cílem zjistit, zda se ženská odpověď bude shodovat s odpověďmi mužů. Díky tomu dokážeme porovnat, jak často dochází k používání tohoto stylu.

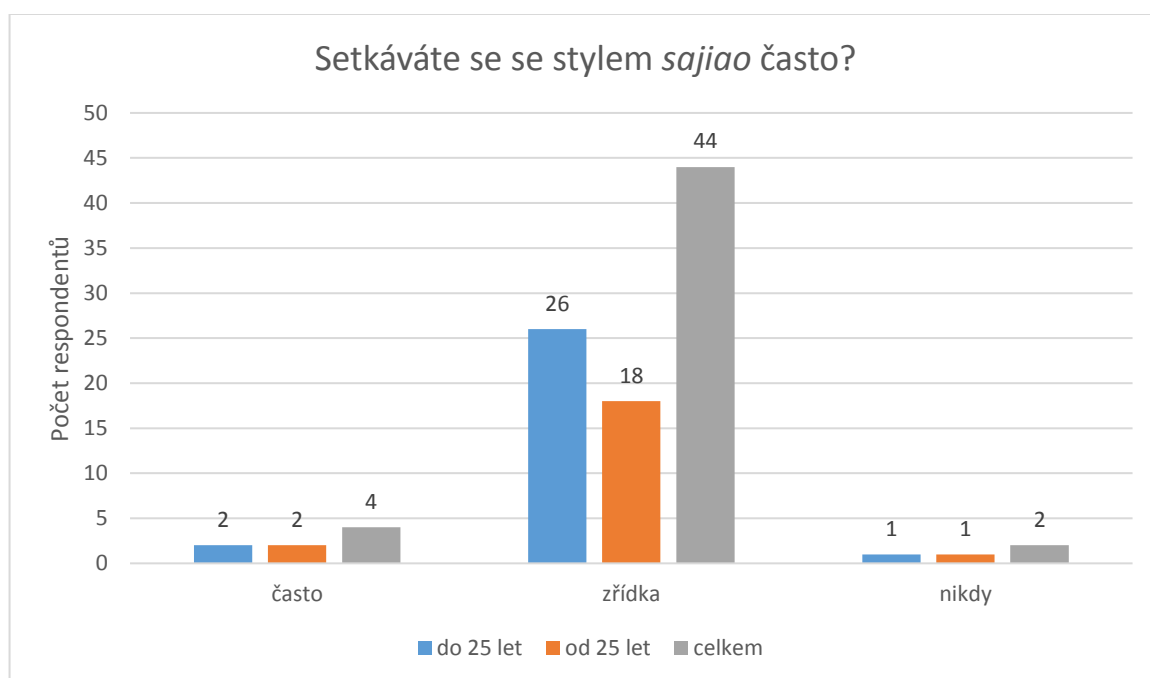

Graf 15 Odpovědi na otázku: „Používáte *sajiao* často?“

Z 50 respondentek odpovědělo nejvíce, a to 34 žen (68 %), že *sajiao* používají „zřídka“. Pouze 11 respondentek (22 %) uvedlo, že *sajiao* používají „často“. Z grafu můžeme vyčíst, že 5 žen (10 %) *sajiao* nikdy nepoužilo. Pro zajímavost si můžeme odpovědi rozebrat i podle věkové kategorie. 22 žen (65 %) do 25 let používá *sajiao* jen „zřídka“, 5 žen (45 %) „často“ a 4 uvedly (80 %), že *sajiao* nepoužívají. 12 žen (35 %) nad 25 let používá *sajiao* „zřídka“, 6 odpovědělo (55 %) „často“ a jen 1 žena (20 %) nad 25 let *sajiao* nepoužívá. Jelikož se jedná o tak oblíbený komunikační styl, předpokladem bylo, že ženy budou nejčastěji odpovídat „často“.

Zajímavostí je, že v předchozí otázce „Používáte *sajiao*?“ odpovědělo 14 žen negativně. U této otázky odpovědělo negativně jen 5 žen. Z toho si můžeme vyvodit závěr, že 5 žen *sajiao* nikdy v minulosti nepoužilo. Naopak 9 žen už zkušenost se *sajiaem* má, použily ho, ale v jeho užívání dále nepokračují.

Abychom porovnali, jak často je *sajiao* užíváno, tak se mužů ptáme „Setkáváte se se stylem *sajiao* často?“.

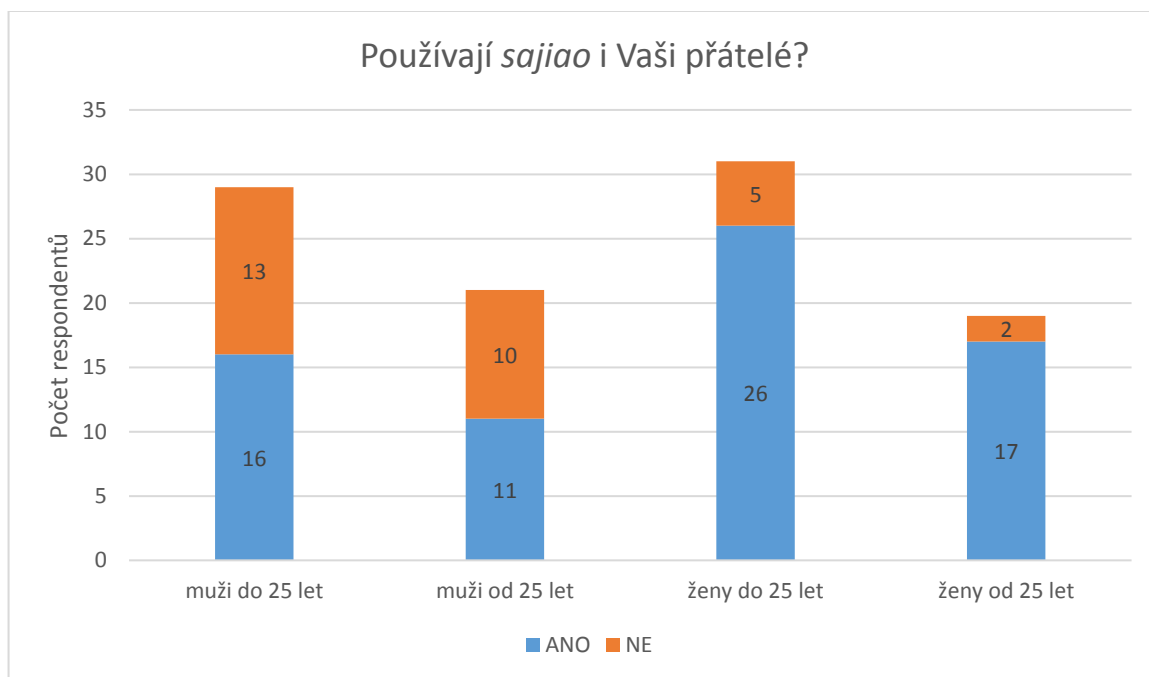

Graf 16 Odpovědi na otázku: „Setkáváte se se stylem *sajiao* často?“

Odpovědi mužů jsou téměř totožné s odpověďmi žen. 44 mužů (88 %) se se stylem *sajiao* setkává „zřídka“. Pouze 4 respondenti (8 %) odpověděli „často“ a jen 2 muži (4 %) se se stylem *sajiao* nikdy nesetkali. Porovnání věkových kategorií u mužů je obdobné. I u odpovědí mužů byl předpoklad, že bude dominovat odpověď „často“.

Pokud porovnáme odpovědi žen a mužů, nenalezneme žádné větší odchylky. U odpovědi „často“ je u ženské odpovědi větší počet hlasů. To může být dáno tím, že ženy si jsou vědomy, kdy *sajiao* používají. U mužů si podobné výsledky můžeme vyložit tím, že už jsou na *sajiao* zvyklí a jsou schopni jej do určité míry rozpoznat.

Poslední 10 otázka byla rovněž totožná v obou verzích dotazníků. Otázka zní „Používají *sajiao* i Vaši přátelé?“ Cílem otázky je opět nastínit, jak často a v jakém množství je *sajiao* na veřejnosti používáno. Výsledky žen a mužů můžeme porovnat v grafu 17.

Graf 17 Odpovědi na otázku: „Používají *sajiao* i Vaši přátelé?“

U žen převažuje odpověď „ano“, pro kterou hlasovalo 43 z 50 žen (86 %). Předpokládáme tedy, že většina blízkých přátel žen jsou právě ženy. U mužské části respondentů není tato odpověď tak jednoznačná. Pro „ano“ hlasovalo 27 z 50 mužů (54 %). Z grafu vyplývá, že 70 % všech tázaných respondentů se pohybuje ve společnosti přátel, kteří tento komunikační styl také využívají. Výsledky tedy potvrzují, že je *sajiao* velmi oblíbeným komunikačním prostředkem.

4. ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsme představili čínský komunikační styl *sajiao*. Oblíbený je zejména u žen, které jej pro velký úspěch často používají k uspokojení svých materiálních a citových potřeb. V teoretické části jsme si také rozebrali fakt, že jej používají i muži a děti. Jsou to právě děti, jejich rozmazlenost a sentimentálnost, které se staly vzorem pro tento komunikační styl. V čínské a obecně asijské kultuře se jedná o velký fenomén, těšící se ohromné popularitě. Nejedná se o jediný komunikační styl, který je založen na půvabu a líbeznosti. Obdobné styly můžeme pozorovat i u jiných asijských zemí, například v Jižní Koreji nebo Japonsku.

Na začátku práce jsme si určili tři výzkumné otázky. Cílem první výzkumné otázky bylo zjistit percepci tohoto stylu u obou genderů. Bylo zjištěno, že tázané ženy mají k *sajiau* velmi kladný vztah. Jejich projev *sajiaa* je podle jejich odpovědí nenucený a používají ho nezáměrně. Díky tomu lze předpokládat, že svůj um již považují za přirozený. Potvrdilo se, že se jedná o klíčový prostředek, díky kterému ženy dosahují svých cílů. Velké procento dotazovaných mužů pokládá *sajiao* za fungující komunikační prostředek, který dokáže ovlivnit jejich samotné chování a reakce během interakce s ženami. Podle mužů je tento styl „silně ženský“, takovéto chování by u jiných mužů neakceptovali. *Sajiao* se odvíjí od emočního rozpoložení žen. Nejčastější situace, při které ženy používají *sajiao* je, když mají dobrou náladu. Pokud se cítí dobře, dokážou tento stav přenést i na své partnery. Přestože je *sajiao* oblíbený a častý komunikační jev, muži přicházejí do kontaktu s tímto stylem jen zřídka. Vnímají ho hlavně ve chvíli, kdy partnerky požadují jejich pomoc, chtějí něco koupit nebo se zmýlí a snaží se svou chybu omluvit.

Cílem druhé výzkumné otázky bylo zjistit, jaké jsou specifika *sajiaa* z pohledu mužů a žen. Nejedná se o styl, který je uplatňován pouze na mužské pohlaví. Ženy užívají *sajiao* při komunikaci s muži i ženami a nedělají mezi nimi rozdíly. Cílovou skupinou jsou pak zejména partneři a blízcí kamarádi. Odpovědi mužů dokazují, že se jedná o silně asijský koncept roztomilosti, se kterým se setkali zejména u Číňanek. V případě, že zpozorovali tento komunikační styl u jiné národnosti, jednalo se nejčastěji o ženy z Jižní Koreje, kde existuje obdobný styl jako je *sajiao*. Co se jazykové stránky týče, pro ženy jsou během *sajiaa* nejdůležitějším rysem větné partikule a poté roztomilost. U mužů je pořadí obrácené, za nejtypičtější rys považují roztomilost a následně větné partikule obarvující mluvený projev

ženy. Nejdůležitější tedy je, aby byl projev ženy silně emočně zabarven a doprovázen roztomilými gesty, příjemným přístupem a milým pohledem.

Poslední výzkumná otázka zjišťovala, jak často respondenti *sajiao* používají. Odpovědi mužů i žen, týkající se třetí otázky, byly shodné. Respondenti obou genderů se s komunikačním stylem *sajiao* setkávají, podle jejich odpovědí v dotazníkovém šetření, zřídka. Užití tohoto stylu se odvíjí od situace, ve kterém se lidé nacházejí a od vztahu, který mezi sebou mají. Vše spolu úzce souvisí. 70 % všech dotazovaných respondentů se navíc pohybuje ve společnosti, kde i jejich přátelé a blízcí rovněž *sajiao* používají. Dle toho můžeme konstatovat, že se jedná o častý a velmi oblíbený komunikační jev v novodobé čínské společnosti, který podporuje tradiční roli muže a ženy a napomáhá harmonii vztahu.

5. RESUMÉ

This bachelor's thesis deals with the communication behavioural style *sajiao*. The purpose of the thesis is to analyse perception of this style by native speakers of Mandarin Chinese of both genders and its use. The theoretical part consists of a description of the communication style, an overview of its typical features, and also the language mode it blends into. In the practical part we have looked into women's and men's view on the style, based on the results of our questionnaire, and analysed the specific features connected to it.

Key words: *sajiao*, communication style, cuteness, Chinese culture, gender

6. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ADELA. *Fa xiao piqi, shi nuren de xing anshi (Sajiao is a women's weapon)* [online]. 2010 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: http://health.ifeng.com/psychology/analysis/detail_2010_08/17/1968187_0.shtml

Aegyo. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Aegyo>

ANGIER, Natalie. *The Cute Factor* [online]. The New York Times, Jan. 3, 2016 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2006/01/03/science/the-cute-factor.html>

BRYSON, Lyman. *The communication of ideas: a series of addresses*. New York: distributed by Harper, 1948.

BUKOVSKÁ, Lucie. *Asertivní komunikace*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. ISBN 80-869-9173-3.

DEVITO, Joseph A. *Základy mezilidské komunikace*. Přeložil Milan BARTUŠEK, přeložil Jiří REZEK. Praha: Grada, 2001, 420 s. ISBN 80-7169-988-8.

FARRIS, Catherine S. A semeiotic analysis of *sajiao* as a gender marked communication style in Chinese. *Unbound Taiwan: Close-ups from a distance. Selected Papers*, 1995, 8: 1-29.

FARRIS, Catherine S. Gender and grammar in Chinese: With implications for language universals. *Modern China*, 1988, 14.3: 277-308.

FARRIS, Catherine S. The gender of child discourse: Same-sex peer socialization through language use in a Taiwanese preschool. *Journal of linguistic anthropology*, 1991, 1.2: 198-224.

GOTTWALDOVÁ, Radka. *Jak na pasivní agresi: nenechte se jí zmítat a ovládat*. Praha: Portál, 2017, 191 s. ISBN 978-80-262-1113-6

HARDEMAN, Kate. Gender and second language style: American learner perceptions and use of Mandarin *sajiao*. *Unpublished doctoral dissertation, University of Hawai'i, Mānoa*, 2013.

HO, David YF. Continuity and variation in Chinese patterns of socialization. *Journal of Marriage and the Family*, 1989, 149-163.

HONG, Wei. Gender differences in Chinese request patterns. *Journal of Chinese Linguistics*, 1997, 25.2: 193-210.

HU, Mingyang. Beijinghua de yuqi zhuci he tanci [Mood particles and interjections in the Beijing dialect]. *Zhongguo yuwen*, 1981, 5: 347-350.

HUNT, Andrea. What's that Cute and Pouty, Pretty and Bratty Face? It's *sajiao*, [online]. 2011. Dostupné z: <http://english.cri.cn/7146/2011/10/09/2702s661875.htm>

HURWITZ, Michael. Whiny but Equal: Tantrums, "Sajiao," and Chinese Feminism. *Yoyo Chinese* [online]. Pasadena, CA, 25 Oct 2013 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.yoyochinese.com/blog/learn-Mandarin-Chinese-whiny-but-equal-tantrums-sajiao-chinese-feminism-gender-roles>

CHAN, Marjorie KM. Gender differences in the Chinese language: A preliminary report. In: *Proceedings of the ninth North American conference on Chinese linguistics*. University of Southern California, 1998. p. 35-52.

CHAO, Fangyi. *On the gender-marked pronoun "renjia" in Chinese*. Ms. Ohio State University, 1995.

CHRISTIAN, Joseph. Cute but whiny? It's *sajiao*. *China Daily* [online]. 1995, 2010-05-14 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/life/2010-05/14/content_9849968.htm

CHUANG, Tzu-i. The power of cuteness: Female infantilization in urban Taiwan. *Stanford Journal of East Asian Affairs*, 2005, 5.2: 21-28.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Jak si navzájem lépe porozumíme: kapitoly z psychologie sociální komunikace*. Praha: Svoboda, 1988, 235 s.

KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada Publishing, 2010, 272 s. Sociologie. ISBN 978-80-247-2456-0.

LARSON-WANG, Jessica A. What are you, five? Chinese women and *sajiao*. *www.eChinacities.com* [online]. Dec 21, 2012 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.echinacities.com/expat-corner/What-are-You-Five-Chinese-Women-and-Sa-Jiao>

LEBRA, Takie Sugiyama. *Japanese patterns of behavior*. Honolulu: University of Hawaii Press, 1976, XVIII, 295 s. ISBN 0824804600.

LI, R. An analysis of age at first marriage of China's population. *POPULATION RESEARCH (BEIJING)*, 1985, 2.4: 27-35.

LU, Tracy. *What's the deal with: Chinese women and sa-jiao* [online]. May 9, 2016 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <http://www.heredg.com/2016/05/sa-jiao/>

MATURANA, Humberto R. a Francisco J. VARELA. *The tree of knowledge: the biological roots of human understanding*. Přeložil Robert PAOLUCCI. Boston: Shambhala, 1998. ISBN 0-87773-642-1.

MIKULÁŠTÍK, Milan. *Komunikační dovednosti v praxi*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2010, 325 s. Manažer. Komunikace. ISBN 978-80-247-2339-6. Dostupné také z: http://toc.nkp.cz/NKC/201009/contents/nkc20102123768_1.pdf

MOSCOVICI, Serge, DUVEEN, Gerard, ed. *Social representations: explorations in social psychology*. Cambridge: Polity Press, 2000. ISBN 0-7456-2226-7.

New age Chinese-English dictionary. Editor Jingrong WU, editor Zhenqiu CHENG. Shangai: The Commercial Press, 2004, 2176 s. ISBN 7100027179.

NIU, Y. H. 90 hou feizhuliu wenhua de gexing fuhao suqiu. *The symbolic appeals of feizhuliu culture among the post-90s generation*, *Zhengzhou wanbao (Zhengzhou evening news)*, 2008, 27: A19. Dostupné z: <http://news.sina.com.cn/o/2008-08-27/064914361489s.shtml>

NÝVLTOVÁ, Václava. *Soft skills – interpersonální komunikace pro uchazeče o zaměstnání*. Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, 2011. Dostupné také z: <https://kuhv.vscht.cz/files/uzel/0017040/Interperson%C3%A1ln%C3%AD%20komunikace.pdf?redirected>

PLAMÍNEK, Jiří a Daniel FRANC. *Komunikace a prezentace: umění mluvit, slyšet a rozumět*. 2., dopl. vyd. Praha: Grada, 2012, 198 s. Komunikace. ISBN 978-80-247-4484-1

PLAŇAVA, Ivo. *Průvodce mezilidskou komunikací: přístupy - dovednosti - poruchy*. Praha: Grada Publishing, c2005, 146 s. Psyché. ISBN 8024708582

PRAŠKO, Ján a Hana PRAŠKOVÁ. *Asertivitou proti stresu*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2007, 277 s. Psychologie pro každého. ISBN 978-80-247-1697-8.

QIU, Zitong. Cuteness as subtle strategy. *Cultural Studies*. 2013, 225-241. DOI: 10.1080/09502386.2012738640. ISSN 0950-2386.

SANDEL, Todd L.; YUEH, Hsin-I. Sydney; LU, Peih-ying. Some Distinctive Taiwanese Communication Practices and their Cultural Meanings. *The Handbook of Communication in Cross-Cultural Perspective*, New York: Routledge, 2016, 118-28.

SHEN, Haibing. An analysis of niang niang qiang. *Unpublished manuscript, OSU*, 1995.

SHIH, Yu-Hwei. Cong shehui yuyanxue guandian tantao zhongwen nannv liangxing de chayi. *A sociolinguistic study of gender differences in male and female's language in Chinese.* *J'Jiaoxue yu Yanjiu*, 1984, 6: 207-29.

SUNDARARAJAN, Louise. *Understanding emotion in Chinese culture: thinking through psychology*. New York, NY: Springer Science+Business Media, 2015. ISBN 9783319182209.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Hovorová čínština: úvod do studia hovorové čínštiny*. Druhé přepracované vydání. Editor David UHER. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001, 190 s. ISBN 80-244-0298-X.

VOCHALA, Jaromír. *Čínsko-český, česko-čínský slovník*. Voznice: Leda, 2003, li, xi, 658, xviii, 614, ii s. ISBN 80-7335-011-4.

VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009, 319 s. ISBN 978-80-7367-387-1. Dostupné také z: http://toc.nkp.cz/NKC/200903/contents/nkc20091851037_1.pdf

VYMĚTAL, Jan. *Průvodce úspěšnou komunikací: efektivní komunikace v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2008, 322 s. ISBN 9788024726144.

WALKER, Susan. Chinese Men, Western Woman: Differences in the Dating Game. *www.eChinacities.com*[online]. Aug 26, 2017 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.echinacities.com/expat-corner/Chinese-Men-Western-Women-Differences-in-the-Dating-Game>

YUEH, Hsin-I Sydney. *Body Performance in Gendered Language Deconstructing the Mandarin Term Sajiao in the Cultural Context of Taiwan*, 2013. *Ricerche di Pedagogia e Didattica*. 8. 10.6092/issn.1970-2221/3777.

YUEH, Hsin-I Sydney. *Identity Politics and Popular Culture in Taiwan: A Sajiao Generation*. United States of America: Lexington books, 2017. ISBN 978-1-4985-1033-2.

YUEH, Hsin-I. *The tactic of the Weak: A critical analysis of feminine persuasion in Taiwan*. The University of Iowa, 2012.

ZHAI, Qi. Love lost in translation. *China Daily* [online]. 1995, 2010-05-14 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/cndy/2010-05/14/content_9848087.htm

ZHANG, Aiping. *Another look at he sajiao phenomen*. Unpublished manuscript, OSU, 1995.

ZITONG, Qiu. Cuteness as a subtle strategy: Urban female youth and the online feizhuliu culture in contemporary China. *Cultural Studies*, 2013, 27.2: 225-241.

7. PŘÍLOHY

Česká verze dotazníku

Ženy

1. Věk
2. Používáte *sajiao*? ano / ne
3. Používáte *sajiao* záměrně? ano / ne
4. V jakých situacích *sajiao* používáte?
5. Používáte *sajiao* často? často / zřídka / vůbec
6. K jakému pohlaví obvykle *sajiao* používáte? muži / ženy / muži i ženy
7. Ke komu konkrétně používáte *sajiao*? partner / kamarád / kolega, spolužák / rodiče
8. Dosáhla jste chtěného výsledku? ano / ne
9. Jaké jsou podle Vás specifické rysy *sajiaa*?
 - Koketní mluva (i chování)
 - Větné partikule (*ma* 嘛, *ya* 呀, *ne* 呢, *la* 啦, *ye* 耶)
 - Použití *renjia* 人家
 - Roztomilé chování
 - Flirtování
 - Dětské chování
 - Jiné
10. Používají *sajiao* i Vaši přátelé? ano / ne

Muži

1. Věk
2. Myslíte si, že ženské *sajiao* funguje? ano / ne
3. Pokud žena použije *sajiao* na Vás, bude to mít na Vás konkrétně účinek?
ano / ne
4. V jaké situaci jste se se stylem *sajiao* setkal?
5. Setkáváte se se stylem *sajiao* často? často / zřídka / vůbec
6. Líbí se Vám, když žena používá *sajiao*? ano / ne
7. Setkali jste se se stylem *sajiao* i u jiné národnosti? ano / ne
 - a. Pokud ano, jaká to byla národnost?
8. Pokud by *sajiao* použil muž, upozornil byste ho? ano / ne
9. Jaké jsou podle Vás specifické rysy *sajiao*?
 - Koketní mluva (i chování)
 - Větné partikule (*ma* 嘛, *ya* 呀, *ne* 呢, *la* 啦, *ye* 耶)
 - Použití *renjia* 人家
 - Roztomilé chování
 - Flirtování
 - Dětinské chování
 - Jiné
10. Používají *sajiao* i Vaši přátelé? ano / ne

Čínská verze dotazníku

女人

1. 年龄
2. 你会撒娇吗? 会 / 不会
3. 你会无缘无故地撒娇吗? 会 / 不会
4. 你在什么情况下撒娇?
5. 你经常用吗? 经常 / 偶尔 / 从不
6. 你平时对象的性别? 男生 / 女生 / 都有
7. 你一般会向谁撒娇? 男朋友 / 朋友 / 同事, 同学 / 父母
8. 你撒娇以后有没有得到你想要的? 有 / 没有
9. 你觉得女人的撒娇有什么特点:
 - 发嗲
 - 用语气词 (嘛, 呀, 呢, 啦, 耶)
 - 经常用“人家”
 - 做可爱的表情
 - 卖弄风情
 - 做幼稚的表情
 - 其他的
10. 你朋友们也会撒娇吗? 是 / 否

男人

1. 年龄
2. 你觉得女生撒娇对你有用吗？ 有 / 没有
3. 如果女生向你撒娇，会不会影响你？ 会 / 不会
4. 你在什么情况下遇到了撒娇？
5. 你经常遇到撒娇吗？ 经常 / 偶尔 / 没遇到过
6. 你喜欢女生跟你撒娇吗？ 是 / 否
7. 除了中国人以外，你有没有见过别的国家的人这样做？ 有 / 没有
 - a. 见过的话，哪个国家的？
8. 如果你遇到男生向你撒娇，会不会提醒他？ 会 / 不会
9. 你觉得女生的撒娇有什么特点：
 - 发嗲
 - 用语气词 (嘛, 呀, 呢, 啦, 耶)
 - 经常用“人家”
 - 做可爱的表情
 - 卖弄风情
 - 做幼稚的表情
 - 其他的
10. 你朋友们也会撒娇吗？ 是 / 否